

IV. sutur.

kızıl delikçiler arasında kısa boylu esmer ve ucuk benizli, derin bakış bir Arnavut genci vardı; hani o günlerde aid "naturalar"ın İstanbullu dosularına salıtlarken Seyfullah adındaki o genci anar ve "en iyi talebemdi" diye övünür, derurdu; işte o Seyfullah, Enver Hocanın simdi azlederek hapse otüğü ve bar rivayete göre Sibiryaya gönderdiği Seyfullahın ta kendisidir.

Bizim mesaher ihtişamlık profesörümüz o "en iyi talebesi" Muscov'ı kurslarından sonra işi bir kaylı ilerletmiş, bir yandan kommunizm etrafında sistemli araştırmalar yapmış, katını sayılır bir Marxizm nazarîyecisi olmuştur; öte yandan da Arnavutlaşını epey kuşatmış, arnavutça mesir veya nazım çalışmalarında iyi nüfuseler almış, eser vermiş, hatta burada Marx ile Leninin bazı eserlerini Arnavutçaya çevirmişdir. Bu seferki harp sonunda Tiranda ilk komünist hükümeti kurduğu vakit, Seyfullah Malışova bu hukukelin hem ideoloğu oluyor, hem de propaganda ve yayın hâkimliğini eline alıyor.

Daha dünne kadar Arnavutluk'taki komünist gazete ve mecmuatların en ziyade meşhettikleri adam, bu Seyfullah Malışova idi. Daha dünne kadar Enver Hocanın kendisi mühüm nutuklarını ve hattâ hâzır mektuplarını ona yazdırır, yeni türeyen zamane muharrirleri ise hemen her yazılarını Seyfullahın bir sözle başlarlar veya onun eserlerinden alınmış bir cümle ile kapatırlardı. Simdi o koca iddâjöga, o büyük Komünist mütefakkire, «Şankay» adındaki şarkisile resmi komünist c debiyatunda yüksek bir pâyeeye erişen o milletlerarası ihtilâf sârîne öyle hâdenbire ne oldu? Şuçu, kahhatı nedir?

Bu sorulan cevabını son zamanlarda Arnavutluktan gelen haberler oldukça aydınlatıyor. İki senelik komünist idaresi memleketi baştan başa hâzırabozâre çevirmiştir. Maddi perisanlık ve sefalet son haddine yârmıştır. Halkın yüzde seksen yâbanı ottan başka yiyecek bulamıyor.

Günden güne artan bu sefalet bizzat komünist partisinin içinde bile sügħeler ve memnuniyetsizlikler iyandırılmış ve parti ileri ge-

ter iyandırılmış ve paru ueri gelenlerini hâzır hizbe ayırmıştır. Seyfullah Malışova ve bunun etrafında toplanan "münâyyelerler", tutulan folu bir gâkmaza saptığım görneğe başlamışlar, Yugoslavya ile yapılan iktisadi anlaşmaların yeniden gözden geçirilmesini ve batı demokrasilerden gelecek yiyecek yardımına memleket kapaklarının açıksız bulundurulmalarını istmekten çekinmemislerdir. Buntara göre, açlığı yaratmak başlıca sebep, batı devletlerile ve bilhassa Birleşik Amerika ile iktisadi bağların bütün bütün kesilmiş olmasıdır.

Obür tarafstan Marshall yardım planına ve bususile bügâtlere ile Fransızın davetlerine karşı Tito'nun hükümetinin aldığı menfi vaziyet, halkı ümidişizlige sevk etmesi ve parti teşkilatı içindeki muhaliflerin hem sayılarını, hem esaretlerini artırmıştır. Millî banka müdürü Koste Boşniyak'ın azil ve tavkifi, hükümetin gerek iktisadi, gerek malî programına itraz etmesinin neticesidir. Enver Hoca hükümetinin geçenlerde resmî gazetede neşrettiği dokuz aylik devlet bütçesindeki rakamlar, komünist Arnavutluğu Tito Yugoslavya'ya ne gibi ağır ve etici şartlarla bağladığını göstermek bakımından çok mühimdir:

Gider: 3.758.756.900 Lek (*)
Geldir: 1.758.756.900 Lek.

Bu rakamlara göre bütçenin ağızı tam 2 milyardur. Bu parayı Tito'nun kendisi yardımına muhtaç olan Yugoslavya Arnavutluga "yardımla" elâkâr verecek ve bu surette hâlde de denklesecekmış. Fakat bu lütfe mukabil Yugoslavya Arnavutluğun bütün topsaklistâ ve toprakaltı kaynaklarına, petrol kayularına, bekir, krom ve diğer madenlerine, ormanlar ile deniz naâşullerine simdiden el koyduğu gibi, memleketin idari teşkilatı da Yugoslavyalı mătahassısların eline teslim edilmiştir. Bundan itâada Yugoslavya ile Arnavutluk arasındaki gümrükler kaldırılmıştır. Arnavut parası lek, Yugoslavya parası dinara bağlanmış ve "emisyon" hakkı Yugoslavya millî bankasına verilmiştir. Yani Arnavutluk diye ortada hiç bir şey kabulâmis, üzerinde simdi bir de kocaman kızıl yıldız yapıştırılan kırmızı zeminli ve sıralı çiçek kartallı Arnavut bay-

✓

~~sayıları günde kartalı Arnavut bayrağından maadat..~~

(*) Arnavutluk bütçeleri simdiye kadar elin frank esasile hesaplanır. Bir altın frank 5 lektir. Bir altın ince veya bir millî banka kâğıdemesi 20 altın frank, yani 100 lek kâymetinde idi. Komünist Arnavut lekinini değeri belli değildir.

D
nin dorom

Dünya 4
22 Eylül 1948 - TASVİR

Bulgaristanda idama mahkün edilen masum Türkler

Komünist Bulgar hükümeti, yurdumuza iltica eden Bulgar siyaset adamlarına karşı zavallı Türklerin hayatını bir koz olarak kullanıyor

Mülteciler iade edildikleri takdirde idam kararlarının doğrultulacağı de ihsas ediyor

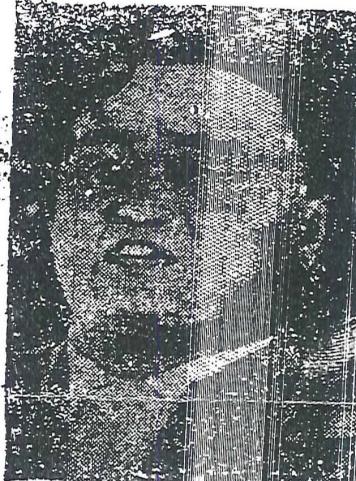
Ankara 21 (TASVİR) — Bulgar ajansı geçenlerde Dimitrof hükümetinin Türkiye'ye caşuslu yaptıkları iddiasile altı kişiyi mahkemeye verdiklerini ve bu sanıkların idama mahküm olduğunu bildirmiştir.

Sofyadan buraya gelen məlumatat göre idam mahküm edilen, bu altı kişi Bulgaristanda Türklerdir. Bunlardan beşi Hımanı, biri ise Rıztoglu kasebasi şahsiyindendir.

Bu masum yurttaşlarımızın Bulgaristanda hüküm süren bugünkü rejim içinde kendilerine aitfedilen suçu işlemelerine aklen ve manzıkanı yoktur. Çünkü Bulgaristanda büyün memurlarımız polisin sıkı takip ve nezareti altındadır.

Son günlerde yurdumuza iltica eden Bulgar siyaset adamlarının teslimini istiyen Bulgar hükümetinin bu masumları bir koz olarak

kullanmak istedikleri, mülteciler iade edildikleri takdirde Türkler

Komünist Bulgar hükümetinin Başbakanı Dimitrov

Hakkında idam hükmünü değiştireceklerini ihdas ettilerini anlıyoruz.

Bulgar motörü Çanakkale açıklarında bir Macar vapuriyle çarpışarak hasara uğrayan ve Kilyos tahlisiyesi yerindeki limanımıza getirildi.

len Bulgar bandırı Goryano Mörüğünün kaptanının memleketini iltica ettiği malumdur.

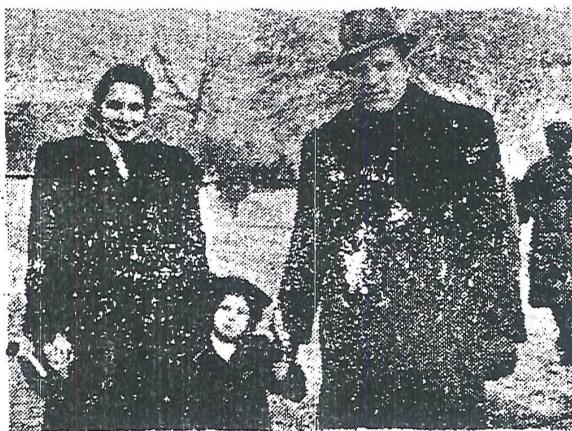
Motörün tamiri bitmekle beraber, tamir atölyesine borslu olduğu ve kaptan bulunmadığı cihetle hareketine müsaade edilmesi tedi

Bulgaristanda idam edilecek Türkler

3 Mart 1945

Tasvir

Bulgarlar Mehmet Dıgdiğin eşi Lemanın feci bir şekilde ölümüne sebep oldular

Bulgaristanda idama mahküm edilen Mehmet Dıgdiğ ile feci bir şekilde ölen karısı Leman ve zavallı yavruları bir arada

Soyfa, (Hususî muhabirimizden) — Soyfa Tem-

Soyfa, (Hususî muhabirimizden) — Soyfa Temiz Mahkemesi tarafından, Türkiye lehinde gûya casusluk yapmak suçlarıla idama mahküm edilen ve hükümleri tasdik olunan 6 Türk gencinin durumu Bulgaristan da komünistler hariç umumi bir teessür uyandırmıştır. Son olarak edindiğimiz mâmumata göre, bigünah ve mâmum olarak idama mahküm edilen Türkiye Sofya Başkonsolosluğunun kâtibi Mehmet Dıgdiğ, tevkif olunduktan sonra kızıl polisler, mumaileyhin evini araştırmışlar ve karşı Lemanın gözlerini bağılayarak ve dövüp sôverek bir yere götürmüştürler. Orada ona: «Kocanın, Türk Konsoloshanesinden alacağı malumati, bundan böyle bize vereceksin. Bu suretle, bizimle beraber çalışacaksınız. Aksi takdirde kocanla beraber öldürüleceksiniz» diyerek tehdit etmişlerdir. Leman korkusundan, çocuğunu düşürmüşt ve müteakiben kendisine yapılan ameliyat neticesinde ölmüş.

(Devamı Sa: 5 Sü: 5 de)

BULGARIstan'da İdam edilen Türkler

(Baştaşı Birincide)

idare kurulunun bir yıldık faaliyeti olmuştur. Amcılığında da kastı mâmusa yapıldığı anlaşılmaktadır.

Esasen casuslukla itham edilen Mehmet Dıgdiğ'in karısını da hastanede kızılıncı, sağ bırakacaklarına inanılmamaktadır.

İdam mahkûmu Mehmet Dıgdiğ, Bulgar komünistlerinin takibatından kurtulmak için Türk tâbiyetine geçmek istemişse de kendisini yok etmek maksadıyla kızıl Bulgar hükümeti bunu kabul etmemiştir.

Mehmet, Bulgaristanın Tuna sahilinde kâin Zıstvi (Svišto夫) kasabasından olup bu kasabâının Bulgar Ticaret Lisesi ve Ticaret Akademisi mezunudur. 36 yaşındadır. Bu zavallının casuslukla suçlandırılması srf Yüksek Bulgar Okulundan mezun olarak iyi ce Bulgar lisânına vakif olup bir Türk münevveri olmasındanandır.

Asker ataşeliğimizin sabık kâtibi Osmani da casuslukla suçlanırmak için su entrika çevrilmiştir: Gûya, Türkiye lehinde casusluk yapan Bulgar ihtivâti subayı

Grupu Balabanofda Ataşemiz Emin Acarın gûya bulgarca yazdığı bir pusula bulunmuştur. Bu pusula Bulgar Gruyn Balabanofa askerî işaret ve şifreler için 10 bin leva, Bulgar topografyası için 100 bin leva, keşif bültenleri için 30 bin leva verileceği yazıdır! Bu pusulayı Sofyada çikan ve Bulgar ordusunun organı olan «Halk Ordusu - Narodna Voyska» gazetesi de basmış. Bu kâğıt Türkiye mührünü, damgasını bâvi olmayıp alelâde bir kâğıt olduğuna göre, bunu her hangi bir Bulgar veya Ba'abanof, dayağın tesiriyle uydurup yâzmıştır.

Ondan sonra, bu gazete, sabık ataşemiz tarafından çizilmiş diye gösterilen onuncu Bulgar piyade alayının bulunduğu yerin bir haritası Balabanof'un ataşelerimizi ve bunların kâtibi Osmani itham eden ifadesini de basmış. Osman binlerce leva mukabilinde Balabanoftan aldığı askerî mâmumâti atâşelerimizle veriyormuş diye idama mahkûm edilmiştir!

Omer de sabık ataşemiliterimiz kâtibi olmasından dolayı aleyhinde tanzim edilen uydurma vesikalarda iftiralarla asılaçaktır. Mâmum olarak idama mahkûm edilen diğer Türkler de, uydurma delillerin tâzi-mile, oynanan mahkeme komedyaları neticesinde Bulgar yalanlarına ve iftiralarına kurban gitmek üzere redirler.

Bulgar polisi yok eymek istediği Türklerin evlerinde araştırmalar yapmaktadır ve evvelce hazırlanan uydurma vesikalari bu evlerde bulunmuş gibi göstererek onları mahkûm etmektedirler.

Bu vesikalalar bazan kurban edilecek Türklerin ceplerine konmaktadır, ve sonra gûya üzerlerinde meydana çıkarılmaktadır.

Hulâsa, Bulgaristanda resmi dairelerimizde bu gidisle Bulgarca bilen hiç bir memurumuz bırakılmıştır. Hiç bir memurumuzun da Bulgaristanda vazifesi uzun süre memektedir. Casusluk damgası yapıştırılmışla bunlar ya geri çağrılmaktır, yahut da hapse tutulmaktadır.

Yâlnız Bulgaristanda Sofya elçiliğimizin sabık basıñ ve yayın ataşesi Şakir Çegeç, uzun yıllar vâzifesî başında kalabilmiş. Çünkü mumaileyh, Bulgaristanlı Türklerden değil, Bulgarca da bilmiyor. Bu sebeple Bulgarlar, ona ehemmiyet vermeymişlerdir. Çünkü mumaileyh Bulgar gazetelerini törçümanlar vasıtâsıyla telsîk ettirmektedir. Bulgaristan Türklerinden olan tercümanlar ise, Bulgar emniyetinden sakınıyorlardı.

Halbuki, hârdan evvel İstanbul'a tâyin edilen Bulgar basın ataşesi Markof ile ondan sonra yerine getirilen Lâkof İstanbul'da Rober Kolej deha sonra bunların yerlerine geçen Galabof ile Nikolof Galatasaray Lâsesi mezunu lâher, Hêne Galab D. erâkâ, müdürlüğünü yapmış eski okumâş, bilen Türkçe yazmayı bir Türkologudur.

Bulgaristan'da Türk kalmıyor!

"Vidin Sefkat Yurdu" nun idare heyeti hapse dildi

Edirne, (Hususî muhabirimiz bildiriyor):

Vidin «Sefkat Yurdu» İdare Heyeti âzalarının Bulgar hükümetince tevkif edildiğini bildirmiştim. Emin bir kaynaktan öğrendigme göre Vidinde tevkif edilenlerin sayısı 12 kişidir. Bulardan Sefkat Yurdu'nun muhasebeciliğini yapmakta olan Cafer Maykamoğlu geceleri serbest bırakılmış ve evine dönmede iken meçhûl şahsî tarifinden atılan silâhla öldürülmüştür.

Cafer, sabahleyin ailesi ve çocukları tarafından evinin kapısı önünde ölü bulunmuştur.

Diğer mevkuflardan ve bu arada Vraca'ya götürülenlerden hiç bir haber alınamamıştır.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

Bulgaristandaki Türklerin Sovyetleştirilmesi

Birçok yerde komünist olmayan Türklerde Bulgar komünistlerine ekmek ve kömür istihkakının ancak nispi verilmektedir.

Sofya - Haziran 1949 - geçenlerle Bulgar hükümetinin fikirlerini 'ayan Oteşestven Front gazetesinin

Tasvir aleyhindeki neşriyatını bildirmiş ve bu gazeteyle lâzım gelen cevabı vermişim. Anlaşan verdi-

195 kayıtlı azası olan Fenerbahçe kulübünün gürültülü toplantıları

4 Temmuz 1949 - Tasvir

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

gımız cevap Bulgar meslektaşımızı fena halde sınırlendirmiştir ki bu sefer diğer gazeteler de harekete geçtiler ve Sofya muhabirimizle Tasvir aleyhinde neşriyatı başladalar. Bu arada hatırlatmak lâzımdır ki Bulgar gazeteleri deyince bunlar Bulgar milletinin hislerine samimi yetle tercüman olan serbest fikirli ve serbest viodanlı gazeteler değildir. Burada artık öyle gazete kal-

mamıştır. Bütün matbuat Bulgar komünist partisi içaresi ile kontrôlende ve inşaatlarında. Bize hâlicum eden gazeteler hükümet tarafından muhîlif isimler, altında çığlıklarla ve Bulgaristan Sovyetleştirme gayesini istihdâf eden gazetelerdir. Buna bâzı biri 'Bulgar Halk Gençliğinin Teşkilâtı' adı dilerken de 'Bulgar Halk Ordusu' nun gazetesiidir.

Bu gazetelere göre Türkiye bir Amerikan kolonisi halini almıştır ve Türkiye'ye nüfuz eden Amerikan kapitalizmini bu memleketi kendi emperyalizminin öldürücü ağı içine alarak iktisaden ve siyaseten ezmekte ve yarın Sovyet Rusya'ya karşı yapılacak bir savaş içi hazırlamaktadır. Türkiye'ye sel hâlinde Amerikan harp malzemesi gelmekte; Türk milleti bu durum karşısında sâskın bir hâlede ne yapacağını bilmektedir.

Bunlar, komünist propaganda cihazının ötedenberi malûm olan târîheleridir. Ancak bunlara bugün yeni bir şeyle edilmiş ve Ankara radyosunun yabancı dillerle yaptığı neşriyattan Türkiye'ye gönderilen Amerikan silâhları hakkında parçalar veriliyor.

Ankara radyosunun yabancı dil neşriyatından tarih zikredilmek suretiyle alınan parçalardan Türkiye'ye

gönderen Amerikan harp ve ziraat malzemesi hakkında malumat verildikten sonra işin edebiyatı yapmakta ve propaganda fasılına geşilemektedir.

Bulgar gazeteleri bu arada Bulgaristandaki Türklerin bugünkü re-

YAZAN :

MELİH KUDRET

(Sofya Hususi Muhabirimiz)

jinden müsavi haklara malik hür vatandaşlar halinde huzur ve sukun içinde yaşadıklarını; Türk mekteplerinin hükümetçe idare edilmekte olan birer 'Halk Mektebi', oldukça din ve milliyet serbestisine malik bulunduklarını yazmaktadır.

Bulgaristanda Türklerin müsavi haklara malik birer Bulgar vatandaşları halinde yaşadıkları bir cihetten doğrudur. Çünkü burada komünist olmayan ve komünist partisi tarafından verilen ázâlî beyannamesini doldurmaktan imtina eden her Bulgar gibi her Türk vatandaşı da müsavi şekilde taixiplere ve sürgünlere maruz bulunmaktadır. Binaenaleyh Bulgaristanda Türklerin müsavi haklara malik vatandaşlar oldukları iddia edilemez. Bunu iddia

ederek komünist olmayanların ayıni haklara malik vatandaşlar oldukları, tasrif etmek lâzımdır. Bu o derece bariz bir surette göze çarpmaktadır ki bir çok bölgelerde komünist olmayan Türklerde Bulgar komünistlerine verilen ekmek ve kömür istihkakının ancak nispi verilmektedir. Bazi bölgelerde ise, komünist olsun olmasın, Türklerde verilen ekmek istihkakı Bulgarlara verilen nisfidir ve bu, efsîsîlik kumaşa, kurduraya, yakacak kömür ve bütün diğer gıda maddelerine synen bu şekilde tatbik edilmektedir.

Türk mekteplerine gelince; bulgar gerçekten birer halk mektebi haline sokulmuştur. Türk müslümleri münhasır komünist olanlar-

dan segilmiştir. Mektep kitapları Türk çocukların komünistlestirmekhattâ Ruslaştmak gayesile hazırlanmışdır. Bütün mektep kitaplarında 'Stalin baba' dan 'Dimitrov amca' dan ve 'balâskâr Rus orduları'ndan bahsedilmektedir. Okuma kitaplarda söyle parçalar vardır:

„Kurtarıcı büyük Rus ordusı olmasayı Alman fasîstleri kaptıktan sonra güzel vatanımızı empâyalistlerle usâlik eden Türkler işgal edeceklerdi. Bizi esaretten Kurtaran Stalin baba çok yaşastı Horâl...“

Bu arada Rusçadan ve Bulgarçadan çevrilmiş aynı ruhlu manzumeler ve Türkiye aleyhinde yazılmış fıkralarda vardır.

Mallarından ve canlarından emin olmayan Bulgaristan Türkleri, ana vatanaya göç etmek için can atmaktadır. Bunların nühibî bir kısmı mal ve mülklerini yok pahasına elden çikarmışlardır. Bulgar hükümeti iki senede evvel çıkışın vizesini kaldırılmıştır. Böylelikle evini, yurdunu, satanlar; elde, avuçta ne varsa yiye patışan oldular. Buna göre Türkîye göç mîzaadesi verilmektedir. Takip edilen imha siyasetinin ne kadar karakteristik olduğunu görüyorsunuz, değil mi?

Sürgünlere, kamplara, mecburi işçiliğe, işçilerin işsizliği, işsizlik, işsizlik leştimek işin kurulan mühîbî idare makinesinin ihdas ettiği bütünlükleri paylaşılmaktadır.

Sizi temin ederim ki burada bir Bulgar vatandaşı, Türkiye'ye hicre etmekte olan bir Türk komünistini

beynâna şartlarak: „Siz gidiip kurtuluyorsunuz, biz nereye gidelim?“ deyip ağlamıştır.

Bu tâlibsiz Bulgar vatandaşına ve yurdunun Ruslaşmasını istemeyen bütün Bulgarlara bugünkü rejiminin, bugünkü kızıl-diktatörüğün ebede kadar sürmeyeceğini hatırlatmak yerinde olur. Zulm ve istibdat hiç zaman, hiç bir yerde payidar olamamıştır. Hürriyetin kadını bilen ve yurdunu taparcasına seven Bulgar milleti, yakın bir içinde hürriyetine kavuşacak ve demokrasi dünyası içindeki yerini alacaktır. Evet, buna zerre kadar şüphe edilmemeli dir. Çünkü, komünizm bütün ephelerde müthîs bir inhzâm halindedir. Yازımızı bir Bulgar sairinin sözlerile bitirelim:

„Dayanın çocukların,

26 Temmuz 1948 Tarsus

Yugoslav Türkleri imha ediliyor!

Mihailoviçten sonra Tito

Türk köyleri taramaya tabi tutuluyor ve Sünneli olanlar kafile halinde ormanlarda öldürülüyor

Birkaç gün evvel Batı Akdeniz seferinden dönen İstanbul vapur ile Italyadan yurdumuza gelen

89 mülteci deniz yollarında tahsis edilen bir motörle Tuzlaya gönderdi.
(Devamı Sa: 5, Sü: 2 de)

İtalyada bir çok kamplar var, Biz Napolide idik. Bu kamplar UNRA'nın müşahitleri tarafından idare ediliyor. Yemeklerimizin mühim bir kısmı konserve idi ve

Amerikadan temin ediliyordu. Ailesi ve çocukları olanlara ayrı barakalar tahsis ediliyordu. Kampta yaşama şartlarımız pek fena değildi. Italyada komünistler pek azdır, ancak yüzde 15 kadardır ki bunların faaliyeti de zararsız bir hale sokulmuştur. Bizler komünizm cehenneminden kurtulup ana vatana kavuşduğumuz için bugün Allaha şükrediyoruz.

Yugoslav Türkleri

Başta (1 içinde) rılmıştır. Mültecilerin hemen hep binin İstanbullu gözünde sevinçten gözleri yaşarmış ve uzun, uzun cami ve minareleri seyretilmişlerdir. Bu kafile arasında iki sene evvel Yugoslavyadan Işığre yolu ile Italyaya kaçmağa muvaffak olmuş Ahmet isminde bir de gazeteci bulunuyordu.

Ahmet kendisile konuşan bix arkadaşımıza şunları anlatmıştır:
— Ben Türküm ve Müslümanım
simdi yanında bulunan karım aslen Almandır. Eski ismi Margarita idi, Simdiki ismi Medihadır ve kadın berberidir.

Yugoslavyada bulunan Türkler sonelerdenberi zulmü ve işkencenin içinde yaşamaktadırlar. Evvelâ Mihailoviç Türkleri imha etti. İtalya'da, her gün Türk köyleri ve mahalleleri bir taramaya tabi tutuluyor ve sünneli olanlar kafile, kafile ormanlarda götürüldükten sonra öldürülüyor.

Tito, hükümeti eline alınca evvelâ Türkler dokunmadı, fakat huzur devri uzun sürmedi. Komünizm mikrobüsunun yerleşmesi için her çareye baş vuruldu. Bütün Yugoslav halkı 6 ay içinde Rusça öğrenmek mecburiyetine tabi tutuldu, bunun için busulmak tepler açıldı. Türkler bu iş sopa, hapis ve sürgünle kabul ettirdi. Bugün hiç bir Türkün elinde kendisine ait bir mal yoktur. Her şeyleri ellerinden alınmıştır. Kısacası Tito Yugoslavyayı Rus yandan fazla komünist yapmak için insan havasasına sağlamayan çarelerde baş yurmuştur.

Camî ve medreselerin bir kısmı yıkıldı, bir kısmını depo ve kilise haline soktular.

Konünizm zülmüne artık zabedemeyen Türkler ölümü göze alarak Yugoslavyadan kaçıyorlar bu güç iş binlerce insanın hayatına mal oluyor.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.2159

nen Kızılordu er ve subayları ve hattâ Almanlar tarafından zorla çalışmağa götürülen işçiler, bulundukları menilekeillerde gördükleri hayatı şartlarını, gizli de olsa, ağızdan ağıza yayıyor ve «Sovyetler Cenneti»nin bir hürafe olduğu böylece meydana gikiyordu. Zaten dönenlerin, evlerine bavullar dolusu her eens giym ve ziynet esyası gesirmeleri, diğer menileketlerdeki refah ve bollugun bir ifadesi değil midir?

YENİ TEDHİS ve SURGÜNLER

Fakat ademî memnuniyetin bu ufak tefek tezahürleri uzun sürmedi. Sovyet rejiminin o korkunc istibdat mekanizması, ehemmî bir sıratle işlemeğ başladi. Yüksen seksten milyon insan bir anda yeniden sindi. Almanlar tarafından İşgalleri sıralarında «Nazilerle müdaade etmeye» şehir ve köylerden yüz binlerce insan, Almanyadan dönen milyonlarca esr ve işçisi bir kaçı ay laterinde Sibirya'ya sürülmüş, ahalisi tamamile Türklerden ibaret olan Karaçay ve Kırım «Muhtar Cumhuriyetleri»'na goya «Sovyet vatanına karşı ihneileşirinden dolayı» haritai-âlem'den silinmiş, ahalisi sürgün veya imha edilmişti. Böylece, en kısa süre zaranda, Sovyetler Birliği yeniden, dünya ile alâkası kesilen ikinci yüz milyonluk bir temerküz kamplı haline geiyordu.

SEYTANI BIR İDARE SİSTEMİ

Yüzbaşı «T» ye soruyorum:

— Bunca seneden beri devam eden bu zulüm ve sefaletin bu istibdat tedhis ve vahşetin Sovyet halklarında müstebidilere karşıdır akşülemler uyandırmaması keyfiyetini nasıl izah etmeli?

— Bu sual bana burada müteaddit defalar soruldu, verdiğim cevabı size tekrar edeyim: Avrupa ve Amerikada Sovyet Rusya hakkında çok yanlış bir kanaat var. Bu kanaata göre, Kremlin Sarayı'na yerleşen bir kaçı kişi, Devlet mekanizmasının en mühlüm mevkilere oturtulukları bir avuç hempar-

yıllarca ezen rejimin aleyhine düşlerdi. Harbin ilk bir kaçı ay içerisinde Almanların dört milyesir elbiklerini hatırlarsınız. Şeyler bilâhara bu hâdiseyi, gî bazı Kızılordu komandanlarının hanetine asteftmek suretile, hâki tu örtbas etmek istemişlerdi. Buki, bizzat şahidi bulurduğ hakikaşudur ki, bu dört milyan insan, Sovyet rejimi için harb mek istemeydiklerinden, Alman'a teslim olmuşlardı. Diğer tarihan, harbin ilk devresinde, mes Ukraynada, Kırım'da ve şîn Kafkasyada halkın müsellâhları teşkil ederek, Sovyet orduyun gerilerini vurduğu da bir kikattır. Fakat, Almanların Ru hakkındaki kötü maksalları, harba bazı misallerle meydana kınca, halk, harbi, vatan müdâsimin bir vecibesi olarak benimsiştir.

MUAZAM HARR HAZIRLI

Yüzbaşı «T» ye yeni bir sual ha soruyorum:

— Dünya matbuâti, son zamanlar sık sık bir harb ihtimalini bahsediyor, dünyanın her tara da derin bir huzursuzluk ve endavat. Sovyet Rusyanın kaç'yen tâbuniyet sahibi olmadığı ve di milletlerin istiklâlini tehdit et umumî bir kanaat halindedir. Husustaki fikriniz nedir?

Konuşmanızı daha ilk anımlı itibaren, en ince tefferruatları kadar nûfuz edebildiği Rusya komünizmi meseleleri hakkınıcâderin bilgisine ve hâdiseleri biti bir şekilde tâhlil kabiliyetini savıtmamış yüzbaşı «T» şu cevabı ve

— Eğer bana, Rusya harb istemi, tarzında bir sual sorsaydı size bilâtereddüt ve kat'iyetle, yârî cevabını verirdim. Filhak Rusya bugün patlak verecek harbi behemehâl kaybedece bildiği için, bundan var kuvvet ictinâp edecek, icabında şîmîc müttefiklere tâvizlerde dahil olunacaktır. Fakat bu, Rusya hazırlanmayı demek değildir, lâkin Ruslar hâle bir zaman

Batı Avrupa Devletleri Rusayı Tanımıyorlar

“Zulüm, vahşet ve yalani siyasi bir sistem haline ifraig eden Sovyet rejimi, kürrei-arzı beşte birini katlayan lauazzam bir seba üzerinde, yalnız o simlere değil, nüshalarla, vedallarla, skirlere de hâkim olmuştur. On milyonlarca kölenin göz yap, kanı ve hayatı pahasına dicle edilen bütün acıüler bir tek geye uğruna sarf olunuyor: CİHAN İHTİLLALİ! Eğer hür milletler — nihai zaferlerinden emin bulunulsalar bile — medeniyetin konusundan beraber mahvolunsun istemiyotlarsa, tesebbihi
Bulularla hiss etmemelidirler.”

Sovyetler Birliği'nden *kazan*'ın yüzbaşı «T» nin Batı Avrupa diplomatik müslahatınıza yarın İspanya'da daire ilk müdahaleyi dünkü nüshamızda neşretmiş. *Hainice makaleyi* *bu gün* 11 yüz bin kişilik müsellâh milis busu ile mütktarı ondan hiç de bir elmayın, polis teşkilatı da bir arıçından seçilmisti.

Sovyet aristokrasisinin teşkilatları bir kaç milyon insan, hatta

Frankfurt, (Mayıs) SLEN Türkistanlı olan Sovyet yûbâsî «Ta nîn, anok so man ve filmlerde raslanan sayan hayret macerâlardan sonra Rusya ya nasıl gidiп gel- diгîni, dünki ya zîmde anlatıп ve bâlen mütefek- terimizden himaye- si altında bulu- nan bu milletesimizden Rusye ya eit mülim îsaat elde etmeye mu- vaffak olduguunu bildirmiпlim.

YAZAN: F. DARYAL
Bati Avrupa diplomatik Tidahlâri

hir ekseriyetle kıyas kabul et- yek derecede mireffâh bir yet sürüklüklerinden, her Sovyet vatandaşının arzusu - şayan el- söyle dursun - firkaya girmek - celle aynı refahı kavuğmak! - kolay bir iş de- dir. Turkaya asıl ılmak - rejime bağlılık - sadakat - göz misaliini - mek lazım. Bu misaliin ise en mi- liyi şrefde rejim aleylehârlarını - hârdır. Eylever vapıl hustusun-

Hemen Berlinin işgalî akabinde Sovyet Rusya'ya dönen yüzbüzi 'To' ihtisaslarını söyle anlatmaktadır:

— Harbin başında ayrıldığım Sovyet Rusyayı dönümüze çok bağlı buldum. Sefaset bir kat daha artmış, göze batıçak dersesinde barış bir hal almıştı. İşgal edilen memleketlerde, harb gamileti nami altında yapılan yegâmaların bitmemi tükenemez, trenlerle taşınan mühimmatlarla birlikte restoranlar açılmıştı. Birçok yerde, Sovyetlerin propaganda binası, aydınlatma ve meşhur pes senevâh hanaları, hatta yeniden piyas ettilikleri büyük halktaki üzerinde tekrar tesislerin hizusile getirilen mülmî bir âmîl daha vardı. Harbten dönen Kızılordu er ve subayları ve hatta Almanlar tarafından zorla çalışmasına götürülen işçiler, bulundukları memleketlerde gördükleri hayat şartlarını, gizli de olsa, sığdırın ağıza yayıyor ve Sovyetler Cennetinbir hürâfe olduğunu böylece anneydâna gïkiyordu. Zaten dönerilerin, evlerine bavürlü dolusu her cins gîyim ve ziynet esyası getirmeleri, diğer memleketlerdeki nefâh ve boğluğun bir ifadesi değil midî?

YENİ TEDHİS VE SURGUNLAR
Fakat ademi memnuniyetin bu usak teşek tezahürleri uzun sürmedi. Sovyet rejiminin o konfıkung istifdat mekanizması, cehennem bir sırata islemeyi başlattı, yük seksen milyon insan bir arada yeniden sindi. Almanlar tarafından işgalleri sıralarında «Nazilerl» mola-de etmeyecek şehir ve köylerden yüz binlerce insan, Almanyadan dünən milyonlarca esir ve işçi bir kaq ay içerisinde Sibirya sürülmüş, ahalisi tamamıyla Türklerden ibaret olan Karagay ve Kırımlı «Muhtar Cumhuriyetleri» göya Sovyet vadina karşı ilan edilerek dolayı haritalı alanların silinmiş, ahalisi sürgün veya imha edilmişti. Böylece, en kusa bir zamanında, Sovyeller Birlik'i yeniden, dünya ile alâkasi kesilen ikinci yüz milyonluk bir temerkûz kamplı hâline getirdi.

SEYTANI BIR İDARE SİSTEMİ!
Vizbasi «T» ye soruyorum:

— Bunca seneden beri devam eden bu zulüm ve sefaletin bu istidat tedhiş ve vahşetin Sovyet halkın müstebidlere karşı bir aksülemel uyandırmaması keyfiyeli

rine oturutukları por avuç nempanın yardımile, iki yüz milyon insanın arzusuna karşı memleketi idare ediyorlar. Halbuki vaziyet maateessüf bambaşkadır. Unutmağınız kıl, ihtişalden beri oturusenlik bir devre geçmiş ve Rusyada yepenyi bir nesil doğmuştur. Bu nesil tamanıle komünist terbiyesiyle yetişmiş, muezzam seytanı bir propagandadan devamlı surette telkin ettiği dünya şöhrütüne ödügubi bembemsiz, diğer rejimlerde, «bir avuç kapitalistin Nalçı köle gibi çalıştırıldığına» körük ötümü lânenmiş. Sovyet Birliğinin hakikaten bir cennet olduğuna taassupla iman etmiştir. Bu şekilde yetiştilmiş komünistlerin miktarı bir kaçı milyonu bulmaktadır, ve rejim bunlara dayanmaktadır. Devlet mekanizmasının bilâitsîsine bütünl

läkis, Ruslar hiç bir zaman bu-
günkü kadar muazzam bir silâh-
lanma faaliyetine girişmemiştir.
Sovyet endüstrisinin kışımı-azamı
harb için çalışıyordu. Bundan başka,
muhitîlî bâhanelerle tecze edilen
15-20 milyon sürgün de Ural hav-
zasında ve Sibiryannın buzu tun-
dralarında, mantar gibi bitti yer
altı silâh fabrikalarının inşasında
muazzam ve bedava bir işçi kuv-
veti teşkil ediyor. Bir milyona ya-
kını mütehassis amele olmak üzre,
iki milyondan fazla Alman ve
iglerinde meşver "V" silâhlarının
mucitleri bulunan binlerce Alman
mühendisi de bu muazzam faa-
liyete istirak ettiklerini söylünden
bulundurursanzı, Sovyellerin be-
hemîlî bir harbin vuku bulaca-
ğına iman getirdiklerini anlasınız.
Zaten, başta Stalin olmak üzere
bütün mütaassip komünistlerin

Lemani Sh:2 d

(c)

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

«gevинг ve hıyecanla» vererek şe-
kilde «ternülenecekleri» günün
peç de uzak olmadığını bilirler.

Diger taraftan, Çindeki son hâ-
diseler, Rusyanın, Asya nüfus
siyasetinde zamanla muvaffak ola-
bileceği endişesini uyandırmakta-
dir. «Bu balık başka balık» ikabi-
biliinden, «Çink komünistleri başka
komünist, Ruslarda uyuşamazlar»
tarzındaki hülyalarla teselli bul-
mak derin inkisarı hayaller doğu-
rular. Sovyet ihtilâlini hatırla-
yanlar, Beyaz Rus ordularla harb
eden kızıldırı saflarında, bir «aç
Çin tümeninin de çarpıştığını ve
bugünkü komünist Çin zimamdar-
larının işte bu eski ve mütaassip
ihtilâciler olduğunu bilirler. Bi-
nalenaleh Çin komünistlerinin
Rus komünistlerile anlaşmayıp A-
merikalılar veya diğer müttefikler-
le anlaşacaklarını ümit etmek hiç
bir mantığa istinat etmeyen bir
sađillik olur.

— Bütün bunlar doğru olabilir,
değil, fakat Amerikanın, bugün
olduğu gibi yarın da muhafaza e-
decegi bir çok tefevvukları bulun-
duğu da muhakkaktır.

devre içerisinde, Rusların on bir
milleti tahakkümeli altına alındı-
larının farkında bile degildirler.
Birçokları on altı «Cumhuriyetten»
mütsekkil Sovyetler Birliğini
meselâ Amerikanın 48 devletten
mütsekkil ittihadı gibi birsey
zannediyorlar. Kendilerine Rus-
yada 50 milyon Ukraynalı, takiben
40 milyon Türk, milyonlarca Gürcü,
Kalmuk, ve Ermeni yaşıda-
ğını ve Rus nüfusunun 80 milyonu
nu geçmediğini söylediğim
birçokları hayretle yüzüme bağ-
tilar. Bu 80 milyon Rusun, son-
otuz sene içerisinde, nüfuslarının
mecmuu 220 milyonu bulan 18
memleketi istilâ ettiğini bileyen
bir çok Avrupah ve Amerika-
nya rastladım.

MEDENİYET TEHLİKEDEDİR

Rusya karşı sert bir siyaset
tabikibine karar verildiği hâl se-
nedenberi, Rus zimamdarları, hê-
deflerini değil sadece metodlarını
değiştirmigler ve Çekoslovakayı
dahilten fethettikten sonra, ko-
münizmi 400 milyonluk Çin ve
diğer Asya memleketlerinin bazı-
larına da sokmağa muvaffak ol-

Yüzbaşı «T»:

— Biliyorum, diye cevap verdi,
ana meselâ, Amerikan millî ge-
riinin Ruslارından iüş misli
azla, Amerikan çelik istihsalâtının
la Ruslارından dört defa üstün
olduguunu, binaenaleh Ruslارını
iüş bir zaman Amerikanın namüte-
lahî servet ve sanayı imkânlarile
oy ölçüsemeyeceğini söyleyeceğ-
iniz. Fakat bu nevi istatistikler
nuharip iki tarafın kuvvet ölçüsü
çin riyazi bir katiyet teşkil etse i-
lli. Almanın bu son harpte iki
ay dahi mukavemet göstereme-
neleri lazımdı. Halbuki hâdiseler
ize tam aksini gösterdi ve eğer
Amerika harbe girmeseydi, net'e-
re olurdu, bunu ancak Tanrı bi-
dir. Görüyorsunuz ki, bir harpte,
erbet ve sanayı istatistiklerinin i-
ade ettiği kuvvetten başka diğer
bir çok âmiller de vardır.

muşlardır.

«Bütün bunlar açıkça gös-
teriyor ki, meselâ Doğu Avrupa pa-
pazlarının katliamına Batı Avrupa
kiliselerinde yapılan ayinlerle mâ-
ni olunamayacağı gibi, Birleşik
Milletler konferansında İnsan Hak
larını Koruma Beyannamesini
müttefikler kabul etme keyfiyeti
de yüz milyonlarca insan kölelik-
ten kurtaramıyor.

«Medeniyetin ve insanların mü-
dafası gibi ağır bir mes'uliyeti
üzerline almış olan Devletler adan-
lar ile birlikte hür milletlerin ef-
kâra umumiyesi de su hakikati
bilmelidirler ki, kaderin acı bir
istihzaıyla «Medeniyet Asrı» vas-
fini alan asrimizda, kürk-e-arzın
başte birini kaphyan muazzam bir
saha üzerinde, yüz milyonlarca
insan, zulüm, vahşet ve yalancı si-
vası bir sistem haline ifraig eden

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2158

Yazının devam
iste

Machine girmesi
pinder elle
garuth.

9 Mart 1949

TASUR

Mada eline yol

milletlerin birim olmağuna yüz inanıkları ve bunun için de bütün Sovyet mekteplerinde ve komünist genelik teşkilatlarında en zümhür ders olarak okutulan Marksist Dialektikasına göre, ciha komünist ihtilali. Sosyalist dün ya ile kapitalist dün arasında vukuubu makadder olan çarpışmaların doğacaktır. Komünistlerin «ikinci dünya emperyalist harbi» nâmamı verdikleri son harbi, mütefiklerin, bir çok hatalar neticesinde, Sovyetlerin bazı memleketlerde komünist rejimi kurma imkânlarını vermemeleri, «Dialektika İlmleri»nin Rusyadaki kredisini bir kez daha artırmış ve üçüncü dünya harbinin, komünizmin zaferiletişeneceği hissünden her komünisti körükolute inandırmıştır.

ZAMAN KIME ÇALIŞIYOR

Sözcülerinden neticeyi şıkkınlı yorum: «Ruslar zaman kazanmayı çalışıyor, Fakat, acaba zaman Ruslar için mi çalışıyor?

Bu hususun katı bir şey söylemeyeceğim, bugüne nazaran çok sahalarda, temin edebilecekleri muhakkaktır.

↓ mühim avantajları temin edebilecekleri muhakkaktır.

Meselâ?

Meselâ, atom bombasının sınırlı vakıf yegane memleket olmasa, hasabile, Amerika bugün Rusya üzerinde kahir bir kuvvet üstünlüğünde etmiştir. Bir silahın, atongandan da olsa, illebet gizli kalmayıcağına göre, yarın Rusların da bunun sırrına vakıf olacakları muhakkaktır. Bu takdirde, Amerikalılar bombalarını ne kadar itak mülletirlerse ettirsinler, miktarlarını ne kadar artırırlarsa artırınsınlar, artık atom bombasını yegane sahibi olmamaktan mütevelli zararını tefâfi edemez. Rusyanın bugünkü zaferini teşkil eden diger amillerden biri de, son harbde ve ya bilhâl yuttuğu ve nüfuslarının mecmuu 100 milyon bulan Doğu Avrupa memleketlerini henüz hâzmedememiş olmasıdır. En mütaassip papazları bile dinsiz, imansız birer casus ve kaçakçı olduklarını itiraf ettirmenin sırrını bulan komünist metodlarına yakında aşına olanlar, bu memleketlerin, Sovyetler Birliği'ne ilhak kararını

Rusyayı terketmeden kısa bir müddet evvel, bir Rus generali de beraber şayan diğkat bulduğum sözlerini naâledeyim. Siyasi komiserlikten yetiştiği için, resmi Rus noktai nazarına fâde ettiği, muhakkak olan bu mütaassip komünist bir iğki masası başında etrafını alau subaylara, aynı söyle duydur: «lleride bir atom bombasına girişirsek, Amerikalılar bir sürü bomba atarak şehirlerimizi târihp ve hattâ 50 milyon nüfusumuza da mahvedebilirler. Bununla Sovyet rejimi yoklaşır ve halkımızın disiplini bozulmaz. Fakat biz Newyork ve Washington üzerine bir iki bomba atıgırı gün, memleketimde rahat rehs oturan Amerikan halkında, Avrupa için kan dökmek hevesinde eser kamhiyacaktır.» Komünistlerin zihniyetini görürsunuz. Fakat gayerlerinin tâhakkuku üçruna 50 milyon vatandaşının inhasını ve şehirlerinin tâhribini kadar sogukkanlılıkla kabul eden bir rejimin barbara zihniye

↓ kadar sogukkanlılığı, bir rejimin barbara zihniyeti, bir tâzâ bir kuvvet teşkil etmez mi?

DÜNYA EFKARI VE RUSYA

Gülerken dedim ki:

Istikbalî pek karanlık günü yorusunuz yüzbaşı. Size kalsa, hiç vakit kaybetmeyin, Ruslara hemen bugün harp ilân edeceksiniz.

Yüzbaşı «Te ademi, tasdik makamda başını salladı ve aynı ciddiyedey:

— Hayır, dedi, istikbalî karanlık görmüyorum. Bilakis, ergez aklı selimî ve yüksük beseri ideallerin müzaffere olacağının, barbare zihniyetler üzerinde kurulmuş rejimlerin ise ortadan kalkacağına inanıyorum. Fakat itiraf edeyim ki: Avrupalılar ve bilhâl Amerikalılar, Sovyet Rusyanın içyüzü ve onun korkun oðudu kadar müessir de olan taâhümât metodları, hakkında çok az malîmattardırlar. Rusyadan çıktığım iki ayдан beri burada görüştüğüm bir çok kimse, komünist ihtilali ile sorkarın başlangıcına kadar geçer dorece içerisinde. Rusların onu

korunuñ bir rejimin cseri olmuştuñ. Barbatılıp er boyu taâssubunuñ göçede birekañ bu sevinç yâzır cismîlerde deñil ruhlarla vicdanlara filitlere de hâkim olmuştuñ. On milyon larca kale korku ve denget ecerinde onun kör aletleri haline gelmiş milyon larca insan onun korkunç gâzelere nîri yüksâdesat olarcasına verdi. Seniz tr. Bu rejimin hâkimiyârdı pü ne ussur buçulucu huket pü kerisinde yâzolar suarez faciliyetin bir tek gâzesi varır. Cihaz isticâli.

Göryas, kon ve hâyat pîhâsi nu elde edilesi bütün neticelerin yeztari seharin bulduyuñ bin bir yol ve vasita ne bulsa şebeke bu çareye upriva serif

Olurmuñ. Onuñ bu payesindeki Bârisi rîzasi ne varsa girecele hizbir beseri kumet bolular madâpi iâin ya nahu veya muvâfîc olmak zorundadır. Bârisi aleyh kerdâbi yeteri derecede kumetli hisset medenî darbeni indiremeyecegi osullar ve bedînidir.

— Medeni dûrya efüvali unvanısi bu hâlikâti gormeli ve epâr hâs milletler nihai zâkerlerin der emmâ kulusalarlaGLE nedeniyetin koñtakule kereber makâne ñite ımporlarsa tegebûsli Rusyaçor emâlumâ malîchler lar.

↓ F. Daryal.
F. Daryal.

Sevinç ve hîyecanla vererek şeñlide «ternizleneceker» günün peñde: «uzak olmadığımı biliyor.

Diğer tarafant, Çin'deki son hâdiseler, Rusyanın, Asya'nın nüfus siyasetinde zamanla muvaffak olabilecegi endişesi uyandırmaktadır. «Bu bank başka bank» kabibiñden, «Çink komünistleri başka komünist, Ruslara uyuşamazlar» tarzındaki hülyalarla teselli bulmak derin inkisiñi hayaller doğurabilir. Sovyet ihtilâlini hatırlayanlar, Beyaz Rus ordularile harbeden kizılordu saflarında, bir kaç Çin tümeminin de çarpışğını ve bugünkü komünist Çin zimandalarının iste bu eski ve mütaassip ihtilâclerini olduklarını biliyor. Binalenaleyn Çin komünistlerinin Rus komünistlerle anlaşmayip Amerikalılar veya diger mütehiklerle anlaşacaklarını ümit etmek hiç bir manûga istinat etmeyen bir şâfâdillik olur.

Bütün bunlar doğru olabilir, dedim, fakat Amerikanın, bugün olduğu gibi yarın da mühafize edecekii bir çok televizyonları buandığı da muhakkaktır.

devre içerisinde, Rusların on bir milleti taâhümüleri alına alındı, larının farkında bile degildirler. Birçokları on alu «Cumhuriyetinen» müteşekkili Sovyetler Birliği'ni mesela Amerikanın 48 devletten, müteşekkili ittihâdi gibi birsey zannediyorlar. Kendilerine Rusya 50 milyon Ukraynalı, takriben 40 milyon Türk, milyonlarca Gürcü, Kalmuk, ve Ermeni yaşıdığını ve Rus nüfusunun 80 milyon birçokları hayretle yüzüme bektiler. Bu 80 milyon Rusun, sorotu sena içerisinde, nüfuslarının mecmuu 220 milyonu bulan 18 memleketi istilâ ettiğini biliyorum bir çok Avrupa ve Amerika'ya rastladım.

MEDENİYET TEHLİKEDEDİR

Rusya karşı sert bir siyaset tabikibine karar verildiği bir seneñberi, Rus zimandaları, hedeflerini değil sadece metodlarını değiştirmişler ve Çekoslovakayı dahilten fetihettikten sonra, komünizmi 400 milyonluq Çin'e ve diger Asya memleketlerinin bazılara da sokmaña muvaffak ol-

↓ Yüzbaşı «T»:

— Biliyorum, diye cevap verdi, ana meselâ, Amerikan milli geriñrin Ruslarkinden üç misli azla, Amerikan çelik istihsalatını la Ruslarkinden dört defa üstün olduğunu, binañayla Ruslarla bir zaman Amerikanın namüte-

musıldı.

«Bütün bunlar açıkça gös'eriyor ki, meselâ Doğu Avrupa pazalarının katiliâma Batı Avrupa kiliselerinde yapılan ayınlerle mani olunamayacağı gibi, Birlesik Milletler konferansında İnsan Elerini Koruma Beyannamesi

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

Mezuniyet Devam

büyüklerinde bulunuordu. Bir müddet sonra Türk mekteplerinde Rusça tercisi da mecburi olunca, Sovyetler ta-kip ettikleri Ruslaşturma siyaseti bütün çiplaklı ile meydana çıkmış ve Rus unsuru ile Türk unsuru arasında muazzam bir mücadele başlamıştı.

En müstehit bir rejimin bütün maddi ve manevi imkânları ile desteklediği Slav kültürü karsın da Türk kültürünün gösterdiği mukavemet hakikatini muhtesem ve müheyyic bir manzara arzediyordu. En koyu Türk komünistlerri bile, kültürlerinin imhası tehlikesi karşısında, Ruslara karşı a-yaklanmışlar. Türkülüg her şeyin fevkinde tutmuşlardır.

Bu gün Rusyayı idare eden bir çok Gürçü ve Ermeni meyanında bir tek Türkün bu unutulmaması, hâlâ devam eden bu Türk-Slav kültür mücadeleisinin bir neticesidir.

Otuz sene intidadınca devam eden bu gayri müsavi mücadelein sonucunda kuvvetini

neticesini çıkarmayız. Türkiye, her Rusya Türk'i için, mukaddes bir kâbe ve yegâne ümit menbi olarak kalmaktadır. Zaten Ruslarda, Rusyadaki kırk milyona yakını Türkü ruslaştırmak ve hattâ hissen Türkiyeden ayrılmak imkânının mevcut olmadığını anlamış olacaklardır ki, 1948 senesinde, Rus-

(Devamı: Sa. & Sü. 6 da)

Rusyadaki Türk unsurunun benliğine olan sarsılmaz bağlığını bütün azmetmeli meydana getirmiştir: Bugün Rusyada, Rus-Türkçeden daha iyi konuşan okülerin miktarı parmakla gösterecek kadar az olduğu gibi, sevgi bilmeyen Türkler de akserietyi teşkil eder. Bünden itibarla, millî tarihin en parlak sahîri nesilden gâfheen intikal edi-

(1) Yüzbaşı «T» nin mevzuu bahsettiği bu kanlı muharebelere ait benim de bir hatırları var: O zaman Berlinde bulunuyordum. Mezûr cepheden yaralı dönen bir Alman zabiti bana, Sovyet ordusundaki Türkistanlılardan bahsederken, kendi patavatsızlığı ile beraber Türk cengaverliğini de ifade eden bu sözleri söylemiştir: «Unlar insan değil birer valisi hayvan(!). sünge muharebelerinde, süngeleri atıp bir kaç metreden askerlerimizin boğazlarına atıyorlar» (Muharririn notu)

(2) Harb içerisinde Almanyada rastladığım Türkistanlı harb esirlerinden duydugum aynı hadise yüzbaşı «T» nin bu sözlerine tamamıyla tedabük etmektedir.
(Muharririn notu)
(3) Yüzbaşı «T» tarifinden zile redilen bu zatın ismi, anlatımasının kolay bazı sebepler dolayısıyle, yazardan çıkarılmış olup gazetemizde mahfuzdur. (Tahrîr heyeti)

Devam

(2 nci sahifeden devam)
ların Türk halkına karşı muamelelerinde, dikkate alınan çeşitli plakatlar, de-

STALIN VE PANTÜRKİZM

Filhakke, geçen senin mayıs ayından itibaren, Türkistanın ve Azarbayanın komünist genelik teşkilâtlarında yapılan siyasi tedrisatta, su tez ileri sürülmektedir: «Slâvlar gibi Türklerin ekstriyeti de Sovyetler İttihadına dahil olmuşlardır. Bu gün Rusyada 38 milyon Türk yaşıyorlardı. Hâriçte kalan 18 milyon kadar Türk, komşu Türkiye'ye, Ortaçag devi-ni andiran bir cehalet ve sefalet içerisinde, fasisi bir rejimin zulmü altında ezilmektedir. Sovyetler birliği Türklerin bu zavallı kardeşlerini unutulmamaları lazımdır.»

Yüzbaşı «T» ye, Türkiye'de, gençlerin haraketki ve bilhassa Bulgaristan'daki Türkler lehine yaptıkları bazı nümayişleri hatırlatıyor ve acaba Rusların bunlara bir cevap mı vermek istediklerini soruyorum. Katlyette:

— Hayır, diye cevap veriyor. Eğer böyle olsaydı. Ruslar bilhassa Türkiye'de aksiler uyandıracak a-cık nümayişler tertip ederlerdi. Halbuki bunu yapmayı bilakis bu propagandayı sindirili anacak genç komünistler nezdinde yapıyorlar. Bu hazırlı devresinden sonra, yani binlerce propagandacı yetiştiğinden sonra, bu propagandayı geniş milyasta hâle arasuna yayacakları muhakkaktır. Bineenaleyh, bunu Türkiye üzerinde taziyki istihdat eden bir siyasi manevra adetmek hatasıdır. Mesele çok daha ciddidir. Çünkü bu propagandanın gittüren maksat aşikârdır: Ilâride Türkiye'ye karşı yapılabilecek İl-hangî bir harekeli, Rusyadaki Türklerin nazarında, Türkiye Türklerinin kurtuluşu şeklinde göstermek ve ayaklanmalarına manâ olmak. Zaten Ruslar, Bolşevik İttihâli mûteakip, Rusyadaki Türk ülkelerini istilâ etmek için de Rusya Türklerinin millî hislerini âlef olarak kullanmışlar ve malesef muvaffak olmuşlar. Filhakke, o zaman Lenin'in riyaseti altında kurulan Sovyet hükümeti, Kafkas Türklerine hitâben resrettiği bir beyannamede «Kızıldurdunun, istiklal mücadelesi» yaran Türklerin yardımına koşmak için Ka-is-kasyadan geçeceğini, resmen U-nden etmiş ve bazı Türkiye'ye kordin verirken bu iddiayı halk arasında da

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2158

teyt etmeleri. Kafkas Türkleripi ru sordularına kapilarını açmala rını intâq ettirmiştir. Rus manevralarının iç yüzü meydana çıkıp da Kafkas Türkleri silâha sarıldıktı zamân ise, iş isten geçmiş v- yapan müteaddit kanlı isyanla hâle bir netice vermemiştir.

Bineenaleyh, Rus Türklerinin bu tecrübe'den sonra, yeniden milî hislerinin istismarî yapılmış isten bu defa Rus manevrala rına kapılacakları hâle de zarbet memekle beraber, en şıktan metodları yapılan dahildeki Sovyet propagandasının, zamanda, bilhassa genç nesiller üzerinde, tesirîn ya pâblecegi de gözönünde bulunma lidir.

Yüzbaşı «T» ifsaatını bitirmiş derin bir düşünceye dalmıştır. Bei de düşünüyordum, düşünüyordum ki, bize candan bağlı bulunan Rus ya Türkler, bir gün inkisâf ha-yâl içinde bizden yüz gevîrlerse bunun en büyük mesâli kendimi olaçagız.

Rusyânn zaman zaman bize sa-vurdugu tehditlere karşı en büyül-kozlarınımdan biri, Rusyadaki 4 milyona yakın Türkün mevudi yeti olduğu halde, bîz, manasız ba-zı siyasi endiselerle, bu kardeşleri mizâz karşı hissi alâkamizi bil-göstermekten gektindik.

Rusyadaki Türkler hakkında münhasır ilmî ve tarihi telâkîle serisi nesreden «TASVIR»in, ne rede ise efsâsi dâmagasını yediğ ve surf Sovyet sefarelini tamâmı-çın bâzı bâzı yazılarını kesinçe mecbûrildiği zamanlar uzak dejildir. «Rus komşularımızı kızdırma-nak», «Rus dostlarımızı incitme-nak», «Rus dostlarınıza hoş gü-ünmek» harici siyasetimizin âde-temeli olmuştur. Sanki, Rusyadaki 40 milyon Türkün mevudiyeti gi-zi, Ruslar da kabul ettikleri bi-akikatî tekrarlasak ve bu kardeş-

primize karşı hissi alâkamizi vi-ültürel bağlarınıza izher etsek Rusya nerede ise bize harb ilâi-decekmiş gibi çekinmiyorduk. Sanc-

Rusya, bize saldurmak işin bas-ka sebepler uyduramazmış gibi, Rusyadaki 40 milyon Türkün b-ze candan bağlılığı gibi muâzî bir silâh - elbette bir târifî afe-i olarak değil - sadece siyasi bir ko-olarak kullanmasını bilmesek, bîz- gun bu korus aleyhîne kullanılcasın, hayret etmeyeceksem

9 Haziran 1949 Cuması Pazar

Sovyet yüzbaşısı "İ, RİD" heyecanlı macerası

Stalin şimdi de Pan Türkizm dâvasına mı başlıyor? Bir kaç aydanberi Türkistanın ve Azerbaycanın gençlik teşkilâtında şu propaganda yapılmaktadır: «Slâvlar gibi Türklerin de ekseriyeti Sovyetler Birliğine dabil olmuşlardır. Bu gün Rusyada 38 milyon Türk yaşamaktadır. Hariçte kalau 18 milyon kadar Türk Anatolida faşist bir rejimin zulmü altında ezilmektedir. Sovyetler Birliğinde yaşayan Türkler bu kardeşlerini unutmamalıdır.

Sovyet yüzbaşısı T'nin batı Avrupa muhabirine yaptığı ifşaattaki yazı serisinin son makalesini bugün aşağıda okuyacağınız. Bundan evvelki yazılar dünkü ve evvelki günkü püshalarımızda intişar etmiştir.

★
Frankfurt, (MAYIS)

yor, halk şairleri milli destanları kulaktan kulağa fısıldıyor, anneler beşiklerdeki çocuklarına bile millî ruhu aşılamaktan geri durmuyorlar.

Sovyetlerin, Rusya Türklerile Türkiye Türkleri arasına dikdikleri demir perde de hiç bir netice vermemiştir. Türkistanda şehit o-

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

Frankfurt, (MAYIS)

AYANI hayret bir çok macera ve tehlikelerden sonra, «Derir Perde» yi aşarak müttefiklerimizin himayesi altına giren ve len Türkistanlı olan Sovyet yüzüğü «T»nin Rusya hakkındaki saatını dünkü yazında bildirmişt n.

bu dikkate sa-

rişsaatın, bil-

isa Türkleri ve

rkiye'yi ya-

dan alâkâdâr Batı Avrupa diplomatik Muhabiriniz

nesi bakunun-

an çok mühim olası ikinci ve son ismini da bu yazında bildiriyot um.

Bölgevik ihtiîâlini müteakip, âlus orduları tarafından işgal ederek, istiklâllerine nikahet verilen Rusyadaki Türk ülkelerinin, Sovyet rejimi altında geçirdikleri hâlatın kusa bir tarihesin' yapan üzbaşı «T», sözlerine söyle de am etti:

Bazan siyaset icabı olarak,

Bazan siyaset icabı olarak, insanlığın en büyük facialarını bîle görmemeliğten gelen medenî tünâyunan, ancak bu gün gözlerini açan korkun komünist metodları, bundan otuz sene kadar evvel, Rusyadaki Türk ülkelerini de kâsiplâ kavurmuştu. Komşu memleketlere ve bilhassa Türkiye'ye sığınmak saadetine erişemeyen on binlerce Türk münevveri, idam sehpalarında veya Sibiryânn «Buzlu Cehennemlerinde imha edildikten sonra, yeni nesillerin komünist mefkûresine ve Rus siyasetine uygun bir terbiye ile yetişirilmesine başlandı. Bu meyâna, Rusya Türklerile Türkiye Türkleri arasındaki her türlü elâka ve münasebetin kesilmesi, en çok ehemmiyet verilen nokta idi.

ALFARENİN KALDIRILMESİ

Fakat iki kardeş millet arasındaki his ve kültür bağlarını bir anda söküp atmak tabii mümkün değildi. Bunun için evvelâ, bu kültür birliğinin en mühim âmili olan alfabevi kaldırırmakla ise başlandı.

alfabeyi kaldırırmakla işe başlandı.

1923 senesinde Arap alfabesi kaldırıldı ve yerine lâtin alfabesi kondu. Böylelikle, Türkiye'de, o zamanlar hâlâ Arap harflerile basılan gazete, risale ve kitapların Rusya Türkleri tarafından okunamaması temin edildi. Fakat bir kaş sene sonra, Türkiye'de, Rusya Türkleri için kabul edilen lâtin alfabetesinin hemen hemen aynı ka-

si eanâne, Sovyetler Rusya Türkleri için yeni bir harf inkâlbâî dâha yaptılar. Türkistan, Azarbâyan, Şimali Kafkas, Volga ve Kırımlı Türkleri için yekdedîlerinden

ayrı alfabeler tertiplendiği gibi, bu alfabelerin Türkiye'deki alfabetten farklı olmasına ve birçok Rus harfi ihtiva etmesine de dikkat edildi. Böylelikle, İstanbulda veya

Taşkentte basılan bir kitabı, aynı kolaylıkla Baküde, Kazanda ve Bağçasarayda aynı kolaylıkla okunup anlaşılmasına imkân veren

Türk Kültür Birliğinin en mühim âmillerinden biri ortadan kalkmış bulunuyordu. Bir müddet sonra

vermemiştir. Türkistanda şehit olan Enver paşa, Kafkasaya gelen İslâm ordusu komandanı Nuri paşa birer millî kahraman olarak kalplerde hâlâ yaşamaktır. Türkiye'ye bugün de Türkluğun kâbesi nazarile bakulmaktadır.

Ben Rusya Türklerinin Türkiye'ye karşı bağlılıklarının veciz bir misaline bu son

harbte bizzat şahit oldum: Alman ların Rostov'a

doğru süratle i-

lerledikleri bir es-

nada, Sovyetler o mintakaya, alellâcele, üç firka göndermişlerdi. Ekseriyeti Türk unsurundan mü-

teşekkil bulunan bu firkalâr, Almanlarla çok kanlı bir muharebe

ye tutuşmuş ve Alman ileri harekâtnı durdurmağa muvaffak olmuşlardır.(1). Bunun üzerine, Alman

kumandanlığı, Rusya Türklerinin hissiyatını pek iyi anladığını gösteren bir hileye baş vurdur. Alman

tayyareleri bu firkalâr üzerine, gô-

tayyareleri su ~~hâlât~~ ya «Türkîerîn Rusyaya harb ilân ettiğini bildiren beyannâme atmağa başladılar 24 saat sonra, bu firkalâr ekseriyetini teşkil eden Türkler, Alman tarafına geçmiş bulunuyorlardı (2). Hâdisenin özü kadar, Rusların bu Alman hilesini o zaman rımsâkî geçmeleri keyfiyeti de mânîdardır.

Harbi müteakip, Sovyet hükümetinin Türklerle karşı muamelesi esaslı hiç bir değişiklik olmadı. Bilâkis, Kırımlı ve Karagâz muhtâcun cumhuriyetlerinin Sovyet vadâna ihanetî suçu ile tasfiyeleri ve ahalisini de kütle halinde sârgın veya imha edilmesi, hiç de hayra alâmet degildi.

RUS ENTRİKALARI

«Netekîn, Ruslaştırma siyasetine daha büyük bir şiddet ve hız verildiği gibi, Rusya Türklerile Türkiye arasına nîfak sokmak için de hiç bir fırsat kaçırılmadı. Bu meyânda, Türk hükümetinin, harb içerisinde Türkiye'ye sağlanan Türklerini harb akabinde

Rusya Türklerini harb akabinde Rus makamlarına teslim etmeleri hâdisesi, Ruslara bulunmaz bir entrika mevzuu vermişti. Dünya mikyasında en mühim hâdiseleri bile, icabında halktan gizlemesini bilen Sovyetler, bu arâ haberin Rusya Türkleri arasına yayılmıştır. Rusya Türkleri arasına yayılma sâna manî olmak söyle dursun, bilâkis yardım etmişlerdir.

Türkîe hükümetinin, kendisine sağlanan milletâşalarını Rusya'ya teslim etmesi haberî kısa bir zamanda, ağızdan ağıza bütün Türkâliklerine yayıldı ve bittabi burârlarda büyük bir hayret ve teessür uyandırdı. Bu muhacirler meyânda, bütün Rusya Türklerinin sevgî ve muhabbetini kazanmış çok değerli ve genç bir edîbin de Rus cellâtlarına teslimi, bilhassa büyük bir hüzün ve inkisâr halâl uyandırmıştır.(3).

Fakat bu sözlerimden, Rusya Türklerinin su veya bu sebeple Türkiye'ye küküñ olabilecekleri neticesini çıkarmayız. Türkiye,

neticesini çıkarmayız. Türkiye, her Rusya Türkü için, mukaddes bir kâbe ve yegâne ümit menba-

maddesi **alt**

Tito Arnavutluğu yutuy

**Arnavut komünistler birbirini girdi, Dr. Sefik Hüsnü'de
en iyi talebendi dígre övündüğü hahili komünist. Yargı
Propaganda Hizmeti Siyaset Mah. ortadan kuryeboldu**

168

RUS gemileri içindeki Balkan memleketlerinin en bedbahtlı, şüphesiz ki Arnavutluktur. Bu kırıçık memlekeler ikinci dünya muharebesinde ardında üş düşman istilasına uğramıştır. 7 Nisan 1939'da gelen fasist istilası, fasistiğin yıkılışları sonra gelen nazi istilası, günümüzde harp sonundanberi devam edip gelen komünist istilası...

...ve genel komünist isulusu...

Arnavutluk milleti doğanlığının
ile bu her iş istilaya karşı ayaklanmış, gidiyettiği kadar ve yilmadan devrilmişmiştir. Fakat buna rağmen müstevilerin her işe memleköt olasına rağmen sayısız bir ta-kım yerli unsurlar etmeleri ile bunlara kukla hükümler kurdurmalarıdır. Fasist istilâ Arnavutluk bağımsızlığını ortadan kaldırılmıştır. Tirandaki kukla hükümet, İtalyan kralı Victor Emmanuel'in oradaki vekili Jacomo'nun elinde bir oyuncaktan ibaretti. Nazi istilâsı askeri bir işgal mührüyete kalkı. Bu sahnenin kukla hükümleri, eski idarede kalma bir iskanın yüksek memurlarla Almanya'da okumasını birkaç şen-
tencenin mitüessikildi. Şimdiki komünist istilâsına gelince, bu bütüntür. Laşka bir seydir. Bu üçüncü istilâ safuslu Arnavutlugu. Bus-
terberin ılgâ alıp ikamet, Ti-
to Yugoslavyasının bir parçası
hâline sokmuştur. Fasist Tiran, Romanya ve Bulgaristan'ı
komünist Tiran, Belgrada bağışır. Zavallı Ar-
navutluk yillarda devan eden ba-
ğımsızlık muharebeleri içinde istilâdan istilâya ugramaktan başka bir şey görmeniz ve tam kurtuluşunun beklediği bir anda makânsız bir akibetle istilâların en kötütüne düşgân talihsizliği ile kar-
susturur. Slay istilâsi...

Tırında bugün de bir kuka hükmüne vâdî. Bunun harp yâlındaki eserlerinden farkı, bir faşist krâk veâîti veya bir nazi ordu konusunu yerine Kızıl Moskova'dan gelinô bir komünist elçinin getirilmesidir. Kızıl Moskova'ya gelmiş, kimin nesi olduğu meşhûr bir takım kaanlık tiplerle tenekevi ve manzara gibi esnaf tâkimandan birkaç kara cabilden ve okulu sıralanmadan dağ iderlerine, oradan da hükümet sandalyelerine konusun kir avâc coluk geciktikten mitessekkîl olmalarıdır.

Mesela Than hükümetin sim
değil de olsun.

Mesela Than hükümetin sim
diki Maliye Bakanı Ramadan Çakır'ın kim olduğunu, nerede
ürediği bütçe Arnavutlukta 5
bin tek bir kişi yoktur. Bununla
İslâm adının maskesine bürün-
miş bir Srip bozuntusu veya bir
Boşnak olayı da pek muhteme-
li.

Başbakan Enver Hocâhim müavinî ve İçişleri Bakanı Koç, Coğe admînî bîli de vardiñ ki harpaten eyvel Görücüde tenekeçiliyinپardı. Komünist Arnavutluktitonun en güvendiği adam, istiklaliye teşkilatı da olsun.

Kırkla hâkimiyetin diğer üyeleri
çoluk çocukluk ibaretti. Meselâ;
Başbağış Enver Hocamız kendisi
si henüz 36 yaşındaydı. Devlet iş-
lerinde hiç bir bilgi ve görgüstü-
olmuş gibî, 1941 yılma kadar en
küçük bir göhreti de yoktu. Er-
griîli bir hocalar ailesinin oğlu o-

İan bu silik gece, bir Arapavul lis-
sesi'nden bittirdiğinden sonra birkaç yıl
Avrupada üniversiteden okumaya
teye gittiği, eğitimini, hiç birini bı-
tirememiştir, nihayet 1938 de Arha-

A. BAHAN

vatlığa dünerek Millî Eğitîm Bakanlığına bog vermiş, diplomasını olduğu için a ekl ekl menem mua- vîtgâne tayin edilecektir. Görice ilâştein kütübü sunulmasında şan- sızdı dillerlerini vermeye başla- misı. Kültüre vasat olan aşığı karaktere kendî haliinde, çeklin- gen, mahcup, ve sâsi bir şeret- menekti.

Bunun s̄üd̄e Başbakau olduğu
kukla, h̄ükümetin Spiro Naku-
adında bir de «Endüstri Baka-
nu» (1) vardır ki 24 yaşına henüz
aşmamıştır. Bu gecuk harp yilla-
rında olsa okul tabancısını yarida
karakar de¤¤ı ḡiknis, Yugoslavyan-
yaden gelen komünist geteslere
karışmış ve bir «dag kahramanı»
kesilmiştir. İşin d̄aha gulling ta-
razi, p̄ñini veya plânsız ekonomi
îlinin ilk labislerini bile oku-
mayan bu yanın «Endüstri Baka-
nu»nın Ama¤utlu¤u komünistes-
ti¤ine metruk «p̄ñan komüsî-
onu» nun başkanlığına getirilmiş
olsa sider.

Arnavutluk sağa yukarı iki yıl
la yakın bir zamandanberi içinde
"Arnavut Komünist partisi" ne
ştede Tito'un Yugoslavyasına dayanı
yanı "Soyda" adıyla hizmet etmek
elindeydi. Bu müddet zarfında Ar-
navutlukta elçip biterken, demir
peide arkasındaki düşer Balkan
ve Doğu Avrupa mevâdekerlerinde
elçip Ettentenin bir Çekoslovak
şehri olmasına gidiyor.

ayrı biriemini harri harmine eynidir. Yıgsıslavyada yapılanlar, Arnavutlukta da aynen taklit edilmiştir.

Bu müthiş insan zayıflatın konusunu
mildi rejimden sonra yahabın
müzakerecilerine söylemek, zorunda
kalan 6-7 topun Arnavutluk da katıldı.
Top, topa bir milyon kişiden
mükellef ol kişiye mülteci ne
ler kaybettiğini ve bu neticenin
Balkanlardeki asırılık Stav emel
lerine na deinceye kadar hizmet ettiğini anlamakla gülük gecmeden

Bu sistemi imha etmeye ve ta-
bikatla hic gurmadan devam eden
gidiyor. Fikir atılık memleket
çinde ve hâli tabakaları arasında
temizleneceğin kimseler kalma-
lığı, sira sında komünist partisi ü-
yelerine ve bunuluna işbirliği yapan
saflıklere gelmiştir. Bunlar
karşı kullandı suygurlarını
sultı, Sovyet Rusya ve bunu
peylkerinde kullanılmış
tek tekniklerdir.

tipki ibrâsına aynıdır:

Kalkınma faaliyetlerini balta
lavan, kapitalist düşmanları
(Amerikalılar ve İngilizlerle) iş-
birliği yapmak, rejimi devirmek
üzerine suikastlar hazırlamak v.
arada bir yeri yeni keşfed' en b.
"hainler" hâlk mahkemesi önde-
ne getiriliyor ve zavallılıkla suçlu-

Uzakor Teker 'vitiraf' ettiliriliyor
Biladiği gibi bu "mahkeme" ö
münde "kritik" usulü, bolşevik ih
tilalinden sonra Sovyet adlies
tarafından icoa edilmiş ve o za

A.H. ÖZLER

Hip yılları içinde Arnavut ko-
rountular ile işbirliği yapan şaf-
dillerin içinde ellisi, hafif mahkeme-
melerinin kararları ve asılsız ve-
ya hapse atılmıştır. Herhangi bir
toplantıda muhaliflerin verimli-
kınızı gitaralar hemen ertesi gün
ortağın kabulü maketidir. Tirana
lisesi felsece öğretmeni Gjerg Ko-
loqi bir komünist toplantısında tek
başına 'hayır' demek celâl
detini gösterdiği için xırımı ^{zene}
hapse mahküm olmuştur. Tirana
avukatlarında Suad Aslan, kendi
disine teklif edilen memuriyet
habilden çekindiği işe ^{İngilizler-}

Son günlerde komünist partisinin en gözde üyelerinden bazıları ve brätz partinin milletvekili seçtiği dokuz kişi, İş İleri Başkanının emrile meblüsufkan azledilmebley ve muhakeme edilmeye üzere tevkif edilmişlerdir. Bunlara arasında Eşref Hocanın millî taakalarının müddetliliğine getirdiği eski komünistlerden Koste Boşnaklu ile harp esnasında Güney Arnavutluk'ta bulunan ve 1945'te başkanı atan İslâm Radoviçka gibi okulca tanınmış kişiler de vardır. Bu kişiler muhakemelerin yakında görülecektir. Ve Tirana radyosu bir kere daha bu vegewater haininin dışındaki kapitalistlerle yürüyürek rejimi devirmek üzere siyasetiklerini, bütün suçlarını ifura ettiklerini ve muhakeme kararları kurşuna diziltilerken dünyaya yaymak fırSATANIC

Sındı Tıranda «Arnavut komünist partisi» denilen sahte teşkilatın kendi içinde gökmeğe başladığını delâlet eden bir takum akıp hâdisejer cereyan ediyor. Son haberlerde göre, Enver Hoca gegenberdeki Moskova seyahatinde büyük evel kendi kabinesindeki propaganda Bakanı Seyfullah Malisoğlu'yu azletmiş ve hattıkvis ettiğiniştir. Sebeb? «Aciz ve kifayetsizlik!» Hayret! Müttefика Hitlerin hayatı için birlikte mücadele ettiğimizdeki bir

Goebbels uzletmesi gibi bir şey
Bu Kecullah, sayilar bir avuc
bildirirken Arnauit komünist
leri arasında hakikaten komünist
lik adı verilen kültür hukumundan
hele komünistik kifayeti belli
verständen, hezinden östündür. Dr.
Sait Uluçünün kukakları enla
san kişi birine dünyâ mihare
bestinden sonra Moskova'daki in
tilârîk propagandî okulunda
ki eğitmenliği zannedinde oğan
yarın tâsî ülkelere iżten gele

IV. cümlə.

kızıl delikçilər arasında kisa boylu, esmer ve uguk benizli, de-riñ bakış bir Arnavut genci var-dı; hani o günfere aid hatalarları-nı İstanbullu dostlarına salıtar-ken Seyfullah adındaki o genci anar ve sen iyi talebemdi» diye övürür, derurdu; işte o Seyfullah, Enver Hocanın sındı azlederek hapse otüğü ve hər rivayete görə Sibiryaya gönderdiği Seyfullahın tə kendisidir.

Bizim meşhur intihalçılık profesörümüz o sen iyi talebesi» Mütənni kurslarından senta işi bir kaylı ilerletmiş, bir yandan ko-ruñizme etrafında sistemli araştırmalar yapmış, hətən sayılır bir Marxizm nəzariyecisi olmuştu; öte yandan da arnavutçasını epey kuşattırmış, arnavutça nesir veya nazır qalıqlarında iyi təcüdələr almış, eser vermiş, həttā bu arada Marx ile Leninin bəzi eserlerini arnavutçaya çevirmişdir. Bu seferki harp sonunda Tiranda ilk komünist həkuməti kurulduğu vəkil, Seyfullah Malışova bu hərketin hem ideoloğu oluyor, hem de propaganda ve yayın bəhaəhəgini elinə alıbor.

Daha dünə kadar Arnavutluk-taki komünist gazete ve məcmuə- ların en ziyade məthətikləri adan, bu Seyfullah Malışova idi. Daha dünə kadar Enver Hocanın həndisi inifitim nutuklarını ve həttā bəzi məktuplarını ona ya-dırır, yenİ türəyen zamane mu-harrili-ri işe hemen her yazıları-na Seyfullahın bir sözile basılarlar və ya onun eserlerinden alımmış bir cümlə ilə kapatıflardı. Sındı o koca idenəgə, o büyük komü-nist mütefəkkire, «Sankay» adın-daki şarkıstı resmi komünist cəbiyatında yüksək bir pəyeye erişən o nüfletərəsi ihtiləf sa-riñe öyle hərdənbire ne oldu? Su-çu, kahabatı nedir?

*
Bu suallın cevabını son zaman-larda Arnavutluktan gelen haber-lər oldukça aydınlatıyor. İki sene-lik komünist idaresi memlekəti baştan başa hər harabezəre çevirmiştir. Müdafi perşənlik ve sefa-let son haddine yarmıştır. Helkin yüzde seksenin yəbəni ottan başka yiyecek bulamıyor.

Gündən güne artan bu sefalel bizzat komünist partisinin içinde bile sügħeler ve memnuniyetsizlik ler yaşandırmış ve parti ileri ge-

IV. cümlə devamı

lenlerini ikinci hizbe ayırmıştır. Seyfullah Malışova ve bunun et-rafında toplanan «münəvvərlər», tutulan şotun bir çıkmaza saptığım görneğe başlamışlar, Yugos-lavya ile yapılan iktisadi anlaşma- ların yeniden gözden geçirilmesini ve hətən demokrasilerden gelecek yiyecek yardımına memlekət ka-pıkorunun açıq bulundurulmaları-nı istəməkten çəkinmemişlerdir. Bulara görə, achiqı yaratın başla-ca sebəp, hətən devletlərle ve bili-hassa Birleşik Amerika ilə iktisadi bağlarının bütün bütün kesilmiş ol-masıdır.

Obür tərəftən Marshall yardım planına və bususile İngiltəre ilə Fransanın davetlərinə kargı Tito həkumətinin eldəgi menfi vaziyət, hətən ümidsizliyə sevkeli-mış ve parti feşkiləti içindeki mu-halifərin hem sayılarını, hem qə-saetlərini artırırmışdır. Milli banka müdürü Koçə Boşniyakı-un azıl və təvkifi həkumətin gerek iktisadi, gerek mali programına itraz etməsinin neticesidir. En-ver Hora həkumətinin geçenlərde resmi gazetədə nesrettigi dokuz nüfuk devlet bütçesindəki rakamlar, komünist Arnavutluğu Tito Yugoslavıyasına ne gibi ağır və eziçi şartlardı bağladığını göstər-mek baktırımdan çox mühimdir:

Gider: 3.758.756.900 Lek (*)

Gelir: 1.758.756.900 Lek.

Bu rəla-nəkra göre bütçənin a-ğı tam 2 milyardır. Bu parayı Tito-nun kəndsi yardımına muhtaç olan Yugoslavyası Arnavutluğa «yurdına» elərək verecek və bu suretde bütce de denklesəcəkmiş! Fakat bu lütte mukabil Yugoslav-ya Arnavutluğun bütün təprak-üstü və təprakaltı kaynaklarına, petrol kuyularına, bəkir, krom və digər madenlərinə, ormanlara ilə deniz nağşülərinə şimdiden el koyduğu gibi, memlekətin idarə teşkiləti da Yugoslavyalı məte-həssislərin elinə teslim edilmişdir. Bundan nəmədə Yugoslavya ilə Arnavutluk arasındaki gümrükler kəldirilmişdir. Arnavut parası lek, Yugoslavya parası dinara bağlanmış və «emisyon» hakkı Yugoslavya milli bankasına verilmişdir. Yani Arnavutluk diye ortada hiç bir şey kabuləmiş, üzərinə şüm-di bir de kocaman kızıl yıldız yaşıştırılan kirmizi zəminli və sıvılı gitə kartallı Arnavut bay-

sayıda şəhərə mərtəbə Arnavut bay-raqından nəmədə..

(*) Arnavutluk bölgələri simdiye kader altın frank esaslı hesaplanır. Bir altın frank 5 lek-ti. Bir lek ina veya bir milli banka kuponu 20 altın frank, yəni 100 lek krymetində idi. Komünist Arnavut lekinin deyəri belli deyildir.

D nin devamı ↑

maskesi altı Tito Arnavutluğu yutuy

**Arnavut komünistler birbirini girdi, Dr. Sefik Hüsnü'nin
en iyi talebendi diger övürdüği hakimi komünist. Yaşın
Propaganda Atamı Seyfullah ortadan kayboldu**

1-Sütun

RUS semberi içindeki Balkan memleketlerinin en bedbahtı, süphesiz ki, Arnavutluktur. Bu tıpkı memleketi üçüncü dünya muharebesinde aradı arısına üç düşman istilasına uğradı. 7 Nisan 1939'da bestyran faşist istilası, faşistliğin yüksüsünden sonra gelen nazi istilası, simdi de harp sonundanberi devam edip gelen komünist istilası...

Arnavutluk mifleti, coğunuğu ile bu her üç istilaya karşı ayaklanan, gücü yettiği kadar ve yıldan döyüştür. Fakat bunu rağmen müstevillerin her üçü memleket içinde az sayıda bir takımı yerli unsurlar elde etmişler ve bunlara kukla hükümetler kurduklarıdır. Faşist istilası Arnavutluk bağımsızlığını ortadan kaldırılmıştı. Tirandaki kukla hükümet, İtalyan kralı Victor Emmanuel'ın oradaki vekili Jacomoni'nin elinde bir oyuncaktan ibaretti. Nazi istilası askeri bir işgal mahiyetinde kaldı. Bu sebeplen kukla hükümeti, eski idareden kalma bir tek tek yüksük memurlarla Almanya'da okumus birkaç gençten mitingekildi. Şimdi komünist istilasına gelince, bu hırsızlıkla bir başka bir şeydir. Bu üçüncü istilası saflası Arnavutluğu Rus semberinin içine alıp teknesi, Tito Yugoslavyasının bir parçası haline getirmiştir. Faşist Tiran, Romanya değil id. Komünist Tiran, Belgrad'a bağlıdır. Zavallı Arnavutluk yılarda devam eden bağımsız muharebeleri içinde istiladan istilaya uğramaktan başkın sey gorüşen ve tam kurtuluş sunmam beklediği bir anda makamlı bir akibetle istilaların en kötüsüne düşmüş istilalarıyla karışmışsa: Slav istilası...

Ticanda bugünde bir kukla hükümet vardır. Bunun harp yillardaki eslerinden farklı, bir faşist kral vekili veya bir nazi ordusu komünist yerine Kızıl Moskö'den gelme bir komünist elçinin, belirsiz, kırın nesi olduğu meşhur bir takım kaçınlı tiplerle tenekevi ve marangoz gibi esnaf takımlarından birkaç kara çahilden ve okul öğrencilerinden dağılmış, oradan da hükümet sandalyelerine konmuş kır avuç çocuk göçükten mitingekil olmasıdır.

Mesela Tiran hükümetinin şimdiki Maliye Bakanı Ramazan Çiçek'in kim olduğunu, nereden türüdügünü bütün Arnavutlukta bilen tek bir kişi yoktur. Bunu bie İslâm oğlunun maskesine bürünmüştür. Şirk bozuntusu veya bir boyruk olursa da pek muhtemeldir.

Başbakan Enver Hoca'nın müavin ve İçişleri Bakanı Koçi Çoço adında biri de vardır ki hârtadan evvel Görice'de tenekecilik yapardı. Komünist Arnavutlukta Titonun en güvenliği adamı, iste bu dündü tıpkı eğitici nadiridir.

Kırk hükümetin diğer üyeleri çoluk göçükten ibarettir. Mesela Başbakan Enver Hoca'nın kendisi henüz 36 yaşındadır. Devlet işlerinde hiç bir bilgi ve görgüsü olmadığı gibi, 1941 yıluna kadar en küçük bir şöhreti de yoktu. Ergenlik bir hocalar ailesinin oğlu o-

bu sivil genç, bir Argavut İl sefirlik bitirdikten sonra Tırağ'ı Avrupa üniversitesinden üniversiteye girmiştir. İlk birini başırememiş, nihayet 1938'de Arba-

han bu silik genç, bir Argavut İl sefirlik bitirdikten sonra Tırağ'ı Avrupa üniversitesinden üniversiteye girmiştir. İlk birini başırememiş, nihayet 1938'de Arba-

Kızel delice

2-Sütun

A. BAHADIR

ÖZLER

mandaları komünist diktatörlüğü altında yaşayan memleketlerde bol bol tabuh edilmiştir. Bu sürede herkesin başa uydurma işinden kaçınmak için kılıçla sınıflanmış Fransızca dil derdlerini vermeye başlamıştır. Kültüre vasatın aşığı, karaktere kendi batıla, çekingen, mahcup, ve sinsi bir şıratıncılıktır.

Bunun之外, Başbakan olduğu kukla hükümeti Spiro Nakı adında bir «Endüstri Bakanı» (?) vardır. 24 yaşını henüz aşmamıştır. Bu gencin harp yillardında olsa okulun hırsızlığını birarak dağa gitmiş. Yugoslavyadan gelen komünist getirevere karısını ve bir «dag kahramanı» kesişti. İşin daha güllü tarafı, planı veya planlı ekonomi ilminin ilk bahislerini bile okuyan bu yanın «Endüstri Bakanı»nın Arnavutluğu komünistleştirmeye metruk «plan» konusunda neden başkanlığına getirilmesi olsadır.

★

Arnavutluk aşığı yukarı iki yılın yakını bir zamandanberi sökü Arnavut Komünist partisi ne, içinde Titonun Yugoslavyasına dayanan Ustase adlı birliklerin elindedir. Bu müdahale zaferinde Arnavutlukta olsa bitenler, denir perde arkasındaki diğer Balkan-

ve Doğu Avrupa memleketlerinde olsa bitenlerin harsı barını ayırdır. Yugoslavyada yapıtlarla, Arnavutlukta da aynen taklit edilmiştir.

Arnavut komünistlerin şabuz iş başında bulundukları sökü, bu sene zaferinde on binlerce vudu, yılanları, kampılarla, dağın dikenleri, birkaç bin kişi, bu da sadice ortadır kabul edilebilir. Bir milyon insan zayıflamış, bir milyon insan yaralanmıştır, bir milyon kişi rejimden sonra yakalandı.

Bu milyon insan zayıflamış komünist rejiminden sonra yaralılarla mücadele ettiğinde, zorunda kalan 6-7 bin Arnavutlu da kalarak, topa topa bir milyon kişiden milyonlarla kukla hükümeti neşer kabettigini ve bu neticesinin Balkanlarda da asırlık Slav emellerine ne deocyte kadar hizmet ettiğini anlamakta güçlük çekmektedir.

Bu sistemde imha siyaseti ve tatbikat hizmetinden devam edip gitmiştir. Fakat artık memleket içinde ve halk tabakaları arasında temizlenecek, kimseler kalmadığı içi sıra sindirim partisi üyelerine ve bununla işbirliği yapıp sahillerde gelmiştir. Buna karşı halkın ugurlandırma usulü, Sovyet Rusyası ve bunun peygamberinde kullanılan usulün tipki tıpkı aynıdır:

Kalkınma faaliyetlerini baltalamak, kapitalist dismanları (Amerikalılar ve İngilizler) işbiliyi yapmak, rejimi devirmek üzere sulaklar hazırlamak v.s. arada bir yarısı yeni keşfedilen bu sahillerde halk mahkemeleri önden geçiriliyor ve zavalılıkla ugla-

Şimdi Tiran'da «Arnavut komünist partisi» denilen sahte feşkilidin kendi içinden çokmeğe başladığını dellət eden bir takım açıq lağidisejer cereyan ediyor. Son haberde göre, Enver Hoca'nın代替者, Moskova seyahatinden biraz evvel kendi kabinesindeki propaganda Bakanı Seyfullah Mullaçayrı azletmiş ve hattâ tevkif ettirilmiştir. Sebeb? «azci ve kihatayızızıktır.» Hayret! Adeta müzvesse Hitlerin hayatı Änen Goebbel'si azletmesi gibi bir şey!

Bu Seyfullah, sayları bir avucu fullümlen Arnavut komünistleri arasında hakikaten komünist, hala komünistik kışayı bekleyen, hırsından üstünür. Dr. Tito'yu kovalayan kukakları galandan kendi içinci dünya muharebesinden sonra Moskova'daki ihli, propaganda okulundakı eğitimciliği zannedında oğlunu, hırsı ulke-i-jedden gelen

Bulgaristanda idama mahkûn e dilen masum Türkler

22 Eylül 1948 - TASVIR

*Komünist Bulgar hükümeti, yurdumuza iltica eden
Bulgar siyaset adamlarına karşı zavallı Türklerin
hayatını bir koz olarak kullanıyor*

Mülteciler iade edildikleri takdirde İdam İcarerlerinin doğıştırıldığı do ihsas eam

Ankara 21 (TASVIR) —
Bulgar ajansı geçenlerde Dimitrof hükümetinin Türkiye lehine casusluk yaptıkları iddiasile alı kişi mahkemeye verdiklerini ve bu sanıkların idama mahkûm olduklarını bildirmiştir.

Sofyadan buraya gelen malumat göre idama mahkûm edilen kişi, alı kişi Bulgaristan Türkleridir. Bunlardan biri Şumnu, biri ise Rıgotoglu kasabası ahalisindendir.

Bu masum yurttaşlarımızın Bulgaristanda hüküm süren bugünkü rejim içinde kendilerine atfedilen suçu işlemelerine aklen ve mantican imkâni yoktur. Çünkü Bulgaristandaki bütün memurlarımız polisin sıkı takip ve nezareti altındadır.

Son günlerde yurdumuza iltica eden Bulgar siyaset adamlarının teslimini istiyen Bulgar hükümetinin bu masumları bir koz olarak

kullanmak istedikleri, mülteciler iade edildikleri takdirde Türkler

Komünist Bulgar hükümetinin Başbakanı Dimitrov

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

İhakkında idam hâlinin değişti-
receklerini ihdas ettikleri enig-
matakadır.

Bulgar motörü

Çanakkale açıklarında bir Ma-
car vapuriyle çarpışarak hasara
ugrayan ve Kilyos tâhlisiyesi
değinde elârik limanımıza getir-

len Bulgar bandırı Goryano tortının kaptanının memleketine iltica ettiği malûmdur.

Motörün tamiri bitmekle ber-
aber, tamir atölyesine bergus oldu-
ğu ve kaptan bulunmadığı, cihâtle
hareketine müsaade edil Menek-
tedir.

★ ★

26 Temmuz 1948 Tarsus -

Yugoslav Türkleri imha ediliyor!

Mihailoviçten sonra Tito

Türk köyleri taramaya tabi tutuluyor ve Sünnetli olanlar kafile halinde ormanlarda öldürülüyor

Birkaç gün evvel Batı Akdeniz seferinden dönen İstanbul vapurile Italyadan yurdumuza gelen

89 mülteci deniz yollarına tahsis edilen bir motörle Tuzlaya gönderdi.
(Devamı Sa: 5, Sü: 2 de)

İtalyada bir çok kamplar var, Biz Napolide idik. Bu kamplar UNRA'nın müşahitleri tarafından idare ediliyor. Yemeklerimizin mühim bir kısmı konserve idi ve Amerikadan temin ediliyordu. Ailesi ve çocukları olanlara ayrı barakalar tahsis ediliyordu. Kampta yaşama şartlarımız pek fena değildi. İtalyada komünistler pek azdır, ancak yüzde 15 kadar buruların faaliyeti de zararsız bir hale sokulmuştur. Bizler komünizm cehenneminden kurtulup ana vatana kavuştuğumuz için bugün Allah'a şükrediyoruz.

Yugoslav Türkleri

Başparça 1 içinde)
rilmıştır. Mültecilerin hemen hepşinin İstanbulu gördüğünde sevingenin gözleri yaşarmış ve uzun, uzun cami ve minareleri seyretmişlerdir. Bu kafile arasında iki sene evvel Yugoslavyadan İsviçre yol ile Italyaya uğramaya muvaffak olmuş Ahmet isminde bir de gazeteci bulunuyordu.

Ahmet kendisile koruştan bir arkadaşımıza sunuları anlatmıştır:
— Ben Türküm ve Müslümanım
simdi yanında bulunan karım aslen Almandır. Eski ismi Margarith idi. Simdiki ismi Mediha'dır
ve kadın berberidir.

Yugoslavyada bulunan Türkler sonelerdenberi zulüm ve işkence içinde yaşamaktadırlar. Evvelâ Mihailoviç Türkleri buha atışlığına başladı, hemen her gün Türk köyleri ve mahalleleri bir taramaya tabi tutuluyor ve Sünnetli olanlar kafile kafile ölümlerini gitarup öldürülüyor.

Tito, hükümeti eline alınca evvelâ Türklerle dokunmadı, fakat huzur devri uzun sürmedi. Komünizm mikrobunun yerleşmesi için her çareye baş vuruldu. Bütün Yugoslav halkı 6 ay içinde Rusya'ya giden mecburiyetine tabi tutuldu, bununla birlikte mektepler açıldı. Türklerle bu iş sopa, hapis ve sürgünle kabul ettiriliyordu. Bugüne big bir Türkün elinde kendisine ait bir mal yoktur. Her geyseri ellerinden alınmıştır. Kısacası Tito Yugoslavyayı Rus yadan fazla komünist yapmak için insan havsalasına siğmayan çarelere baş vermiştir.

Camî ve medreselerin bir kısmı yıkıldı, bir kısmının depo ve kilise haline soktular.

Komünizm zilmine artık zabedemeyen Türkler ölümü göze alarak Yugoslavyadan kaçıyorlar bu güç iş binlerce insanın hayatına mal oluyor.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

Bulgaristandaki Türklerin Sovyetleştirilmesi

Birçok yerde komünist olmayan Türkler Bulgar komünistlerine ekmek ve kömür istihkeminin onca nişti verilmektedir.

Sofya - Haziran 1949 - geçenlerle Bulgar hükümetinin fikirlerini anlayan Oteğesten Front gazetesinin

Tasvir aleyhindeki neşriyatını bilsirmış ve bu gazete lâzım gelen cevabı vermişim. Anlaşan verdi-

**195 kayıtlı azası dan
Fenerbahçe kulübünün
gürültülü toplantısı**

4 Temmuz 1949. Tasvir

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
NO 2E-2159

gönderinen Amerikan harp ve ziraat malzemesi hakkında malumat verildikten sonra işin edebiyat yapılmakta ve prej içinde fasılina girmektedir.

Bulgar gazeteleri bu arada Bulgaristandaki Türklerin bugünkü re-

YAZAN :

MELİH KUDRET

(Sofya Hacı Süleyman Muhabirimiz)

jimden müsavi haklara malik hürvataşalar halinde huzur ve sükûn içinde yaşıdlarını; Türk mekteplerinin Hükümetçe idare edilmekte olan birer «Halk Mektebi» oldukları; din ve milliyet serbestisine malik bulunduklarını yazmaktadır.

Bulgaristanda Türklerin müsavi haklara malik birer Bulgar vatandaşları halinde yaşıdlarını bir eletten doğrudur. Çünkü burada komünist olmayan ve komünist partisi tarafından verilen azılık beyannamesini doldurmaktan intima eden her Bulgar gibi her Türk vatandaş da

müsavi şekilde taşplere ve sürgünlere maruz bulunmaktadır. Binazaleyle Bulgaristanda Türklerin müsavi haklara malik vatandaşlar olduğunu iddia edilemez. Bunu iddia

~~edebiyatı~~ ~~şartnameyi~~ ~~olmayaçıkları~~ ~~ay~~

ni haklara malik vatandaşlar olduklarıntı tasrif etmek lâzımdır. Bu o derece biraz bir süreyle göre çarpılmaktadır ki bir çok bölgelerde komünist olmayan Türkler Bulgar komünistlerle verilen ekmeğin ve kömür istihkâmının anek nişti verilmektedir. Razi bölgelerde ise, komünist olmayan Türkler Bulgar komünistlerle verilen ekmeğin istihkâmına Bulgarlara verilenin anefidir ve bu, ebselik, kumaga, kunducuya, yakacak kömür ve bütün diğer gıda maddelerine synen bozuklukla tâbi edilmektedir.

Türk mekteplerine gelince; bulgarlar gerçekten birer halk mektebi haline sokulmuştur. Türk muallimleri münhasırın komünist olanlar-

dan seçlmisti. Mektep kitapları Türk çocukların komünistlestirmekhattâ Ruslaştmak gayesiyle hazırlanmıştır. Bütün mektep kitaplarında «Stalin baba» dan «Dimitrof amcası» dan ve «balâskâr» Rus ordularından bahsedilmemektedir. Okuma kitaplarda söyle patalar vardır:

«Kurtarıcı büyük Rus ordusu olmasaydı Alman işgalileyi kağıtkastra gülümzendirmi emperyalistlere usaklı eden Türkler işgal edeceklerdi. Bizi esaretten kurtaran Stalin baba göl yagın Horâ...»

Bu arada Rusya'dan ve Bulgaristan'dan çevriliş ayın ruhlu manzumeler ve Türkiye aleyhinde yazılış fıkralarda vardır.

Mallarından ve canlarından emin olmayan Bulgaristan Türkleri, anavatana göç etmek için can almaktadır. Buruların nüfus bir kısmı mal ve mülklerini yok parhasına ilden çıkarmışlarken Bulgar Hükümeti iki sene evvel gârîp vicânesini kaldırılmıştır. Böylelikle evin yurdunu satanlar; elde etiği ne varsa yiyeip düşenlerin yurdunu sindi. Türkîye göç mülkadesi verilmektedir. Takip edilen inha siyasetinin seferber kararlılığı olduğumu gördüğünüz, değil mi?

Sürgünlere, kamplara, mecburi işgâl altındaki öğrenciler, ankaraya getirilen işçilerin mührüs idaresi makbesinin adet ettiği bütünlükleri payâzmakadır.

Şimdi tekrar ki burada b Bulgar vatandaş, Türkîye hâretnâke olarak bir Türk komünistini boyalı sarılarak: «Siz gidip kurtuluyorsunuz, biz nereye gidelim?» deyip eğlamiştir.

Bu tellâsiz Bulgar vatandaşına ve yurdunun Ruslaşmasını istemiyen bütün Bulgarlara bugünkü rejimin, bugünkü kızılı döküfatörüğün ebede kadar sârmâyeceğini hatırlatmak yerinde olur. Zulm ve istibdat hiç bir zaman, hiç bir yerde payidar olamamıştır. Hürriyetin kâdını bilen ve yurdunu taparcasına seven Bulgar milleti, yakın bir günde hürriyetine kavuşacak ve demokrasi dünyası içindeki yerini alacaktır. Evet, buna zerre kadar şüphe edilmemeli dir. Çünkü, komünizm bütün cephelerde mührüs bir işbirliği halindeydir. Yazınızı bir Bulgar sairinin sözlerle bitirelim:

«Dayanın çocukları!»

Ankara radyosunun yalancı dil neşriyatından tarif zikredilmek suretiyle alınan parçalardan Türkîye

11 Ekim 1949

Bir
dâr-
bu
sisic-
atini
kten

sele-
a te-
arını

siya-
şvik
nizle
in a-
his-
i ta-
şar-
—
bi

Bir
dâr-
bu
sisic-
atini
kten

sele-
a te-
arını

siya-
şvik
nizle
in a-
his-
i ta-
şar-
—
bi

Bulgaristan'da Türk kalmıyor!

"Vidin Şefkat Yurdu" nun idare heyeti hapse dildi

Edirne, (Hususi muhabirimiz bildiriyor):

Vidin «Şefkat Yurdu» İdare Heyeti âzalarının Bulgar hükümetince tevkif edildiğini bildirmiştim. Emin bir kaynaktan öğrendigine göre Vidinde tevkif edilenlerin sayısı 12 kişidir. Bunlardan Şefkat Yurdu'nun muhasebeciliğini yapmakta olan Cafer Maykamoğlu genel yurru serbest bırakılmış ve evine dönmekte iken meghül şahıslar tarafından atılan silâhlarla öldürülmüştür.

Cafer, sabahleyin ailesi ve çocukları tarafından evini haps经常会地在前面的墙上。他经常在墙上画一些图案，如心形、星星等。

Diger mevkilardan ve bu arada Vracaya götürülenlerde hiç bir haber alınamamıştır.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.2153

İsyan

3 Mart 1945

Tasvir

Bulgaristanda idam edilecek Türkler

Bulgarlar Mehmet Dığdığın eşi Lemanın feci bir şekilde ölümüne sebep oldular

Bulgaristanda idama mahkum edilen Mehmet Dığdığ ile feci bir şekilde ölen karısı Leman ve zavallı yavruları bir arada

Soyfa. (Hususi muhabirimizden) — Sovya Tem-

yiz Mahkemesi tarafından, Türkiye lehinde güya casusluk yapmak suçları ile idamına mahkum edilen ve hükümleri tasdik olunan 6 Türk gencinin durumu Bulgaristan da komünistler hariç umumi bir teessür uyandırmıştır. Son olarak edindiğimiz məlumat göre, biginah ve masum olarak idamına mahkum edilen Türkiye Sofya Başkonsolosluğunun kâtipi Mehmet Dığdığ, tevkif olunduktan sonra kızıl polisler, mumaileyhin evini arzışmışlar ve karısı Lemanın gözlerini bağıyrak ve dövüp sōverek bir yere götürmüştür. Orada ona: «Kocanın, Türk Konsoloshanesinden alacağı malınnatı, bundan böyle bize vereceksin. Bu suretle, bizimle beraber gähşacaksınız. Aksi takdirde kocanla beraber öldürüleceksiniz» diyerek tehdit etmişlerdir. Leman korkusundan, çocuğunu düşürmüs ve müteakiben kendisine yapılan ameliyat neticesinde ölü

(Devamı Sa: 5 Sü: 5 dey)

Bulgaristanda İdam edilecek Türkler

(Bastarafı Birinci) idare kurulunun bir yıldızı faaliyeti müstür. Amt'iyatın da kasıbu meh-suslu yapıldığı anlaşılmıştır.

Esasen casuslukla itham edilen Mehmet Dığdığ'ın karısını da hastahancede kızılarını, sağ bırakacaklarına inanılmamaktadır.

İdam mahkumu Mehmet Dığdığ, Bulgar komünistlerinin takibinden kurtulmak için Türk İşçi Yerelğine geçmek istemiş de, kendisinin yok etmek maksadiyle kızıl Bulgar hükümeti bunu kabul etmemiştir.

Mehmet, Bulgaristanın Tuna sahilinde kâin Zığtîvi (Svipov) kasabasından olup bu kasabâının Bulgar Ticaret Lîcisi ve Ticaret Akademisi mezunudur. 36 yaşındadır. Bu zavallının casuslukla suçlandırılması surp Yüksek Bulgar Okulundan mezun olarak iyi ce Bulgar lisânına vakif olup bir Türk münevveri olmasınaندır.

Asker ataseliğimizin sabık kâtipi Osmanî da casuslukla suçlandırmak için şu entrika gevrimiştir: Güya, Türkiye lehinde casuslık vanan Bulgar işçileri subayı

Grupu Balabanofda Ataşemiz Emin Acarın güya bulgarca yazdığı bir pusula bulunmuştur. Bu pusulada Bulgar Gruyn Balabanof'a askeri işaret ve şifreler için 10 bin leva, Bulgar topografyası için 100 bin leva, keşif bültenleri için 30 bin leva verileceği yazılıdır. Bu pusulayı Sofyada çikan ve Bulgar ordusunun organı olan «Halk Ordusu - Narodna Voyska» gazetesi de basmıştır. Bu kâğıt Türkiye mührünü, damgasını hâvi olmayıp alelâde bir kâğıt olduğuna göre, bunu herhangi bir Bulgar veya Balabanof, dayağın tesiriyle uydurup yâzmıştır.

Ondan sonra, bu gazete, sabık atasemiz tarafından çizilmiş diye gösterilen onuncu Bulgar piyade alayının bulunduğu yerin bir haritası Balabanof'un atâşemizi ve bunların kâtipi Osmanî itham eden ifadesini de basmış. Osman binlerce leva mukabilinde Balabanof'tan aldığı askeri mafumati atasemimize veriyormuş diye idamına mahkûm edilmiştir.

Ümer de... katibi olsa da dolaylı olarak tanzim edilen uydurma vesikalalarla iftiralara asılıyaktır. Masum olarak idamına mahkûm edilen diğer Türkler de, uydurma delillerin tanzimcisi, oynanan mahkeme komedyaları neticesinde Bulgar yalanlarına ve iftiralara kurban gitmek üzere ederler.

Bulgar polisi yok eimek istediği Türklerin eylerinde arastırmalar yapmaktadır ve evvelce hazırlanan uydurma vesikalari bu eylerde bulmuş gibi göstererek onları mahkûm etmektedirler.

Bu vesikalalar bazen kurban edilecek Türklerin ceplerine konmakta, ve sonra güya üzerlerinde meydana gîkermektedir.

Halbuki, hâlbiden evvel İstanbul'da tâyin edilen Bulgar basın atâsesi Makaroff ile olandan sonra yerine getirilen Lâkof İstanbul'da Boher Kolej, daha sonra bulanın yerlerine geçen Galaboff ile Nikolof Galatasaray Lisesi mezunu fidan, Hele Galab D. Galaboff, Sofya mili müşezînin park evrakı müdürüyündü. Yapılmış eski Türkçe yazmayı, okuması bilen bir Türkologudur.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

Yâlam Bulgaristanda Sofya elçiliğinde satılık ve yayın atâsesi Sabicî. Bu uzun yıllar varlığı boyunca çok iyimiş. Çünkü mumaileyh Bulgar gazetelerini tercümanlar vasıtâsıyla telkin ettirmekte idi. Bulgaristan Türklerinden olan tercümanlar ise, Bulgar emniyetinden sakınıyorlardı.

kızıl dellikçililer arasında kısa boylu, erkek ve ugak benizli, derin bakışlı bir Arnavut genci vardı, hanı o günjere adı hatalarla İstanbul'da dostlarına salatıken Seyfullah adındaki o genci anar ve «en iyi talebemdi» diye övürür, dururdu; işte o Seyfullah, Enver Hocanın şimdi azlederek imzayı ottığı ve bir rivayete göre Sibirya'ya gönderdiği Seyfullahın ta kendisidir.

Birim meşhur ihtiyaçlılık profesöründen o «en iyi talebesi» Moskova kurslarından sonra işi bir bayılı ilerletmiş, bir yandan komünizm etrafında sistelli araştırmalar yapmış, hanı sayılır bir Marxizm nazarîyecisi olmuştu; öte yandan da Arnavutçaya epey kuşattırmış, arnevutça mesir veya nazır galışmalarında iyi neticeler almış, eser vermiş, hatta bu anda Marx ile Lenin'in bazı eserlerini arnavutçaya çevirmiştir. Bu seferki harp sonunda Tiranda ilk komünist hükümeti kurulduğu takip, Seyfullah Malisova bu hanechetin hem ideoloğu oluyor, hem de propaganda ve yayım bahçesini eline alıyor.

Daha dün kadar Arnavutluk'taki komünist gazete ve meclislerin en ziyade methettikleri adan, bu Seyfullah Malisova idi. Daha dün kadar Enver Hocanın kendisi müslüm nutuklarını ve hafta bazi mektuplarını ona yazdırır, yeni türkmen zamane muharrilleri ise hemen her yazilarına Seyfullahın bir söyle basıtlar veya onun eserlerinden alınmış bir cümle ile kapatırlardı. Şimdi o koca ideoloğa, o büyük komünist müttefikkire, «Şankay» adındaki şarkisile resmi komünist debiyatında yüksek bir pâyeeye erişen o milletlerarası ihtilâl sairine öyle hâdenbire ne oldu? Şuğul, kabahati nedir?

★
Bu suların cevabını son zamanlarda Arnavutluk'tan gelen haberler oldukça aydınlatıyor. İki senelik komünist idaresi memleketi baştan başa bir harabezâre çevirmiştir. Kadınlı perîşanlık ve sefalet son haddine varmıştır. Halkın yüzde seksen yabanı ottan başka yiyecek bulamıyor.

Günden güne artan bu sefalet bizzat komünist partisinin içinde bile sügħeler ve memmuniyetsizlikler yaşandırmış ve parti ileri ge-

ter yaşandırmış ve parti heri getirilerini iş hizbe sınırlıştı. Seyfullah Malisova ve bunun etrafında toplanan «mûnevverler», tutulan yolun bir gizmaza sapıldığı görmeğe başlamışlar, Yugoslavya ile yapılan iktisadi anlaşmaların yeniden gözden geçirilmesini ve batı demokrasilerden gelecek yiyecek yardımına memleketi kapmak için açık bulundurulmalarını istemekten çekinmemişlerdir. Bulara göre, aichi yaratma başlıca sebeb, batı devletlerile ve bilhassa Birleşik Amerika ile iktisadi bağları bütün bütün kesilmiş olmasıdır.

Obür tarafdan Marshall yardım planına ve huisusile ligilere ile Fransızın davetlerine karşı Tito'nun hükümetinin aldığı menfi vaziyet, koliki ümidişizlige sevketsmiş ve parti teşkilâti içindeki muhaliflerin hem sayilarını, hem esaretlerini artırmıştır. Millî banka müdürü Koço Boşniyaku'nun azil ve tevkifi, hükümetin gerek iktisadi, gerek mali programına itraz etmesinin neticesidir. Enver Hoca hükümetinin geçenlerde resmî gazetede nesrettigi dokuz aylik devlet bütgesindeki rakamlar, komünist Arnavutluğu Tito Yugoslavyasına ne gibi ağır ve etici şartları bağladığını göstermek bakımından çok mühimdir:

Gider: 3.758.756.900 Lek (*)

Geli: 1.758.756.900 Lek.

Bu rakamlara göre bütgenin aęgi tam 2 milyardur. Bu parayı Tito'nun kendisi yardımına muhtaç olan Yugoslavya: Arnavutluga yardım olarak verecek ve bu suretle bütçe de denklesicekrisi! Fakat bu lütfe mukabil Yugoslavya Arnavutluğun bütün topraklarını ve toprakaltı kaynaklarına, petrol kayalarına, bakır, krom ve diğer madenlerine, ormanları ile deniz măhsüllerine şimdiden el koyduğu gibi, memleketin idari teşkilâti da Yugoslavyalı măteħassislerin eline teslim edilmişdir. Bundan maada Yugoslavya ile Arnavutluk arasındaki günrükler kaldırılmıştır. Arnavut parası lek, Yugoslavya paresi dinara bağlanmış ve «emisyon» hakkı Yugoslavya millî bankasına verilmiştir. Yani Arnavutluk diye ortada hiç bir şey kabulmiş, üzerine şimdii bir de kocaman kızıl yıldız yanmış olan kırmızı zeminli ve sıvılı çitte kartallı Arnavut bay-

✓

...göre hizmetin Arnavut bayragından naadat.

(*) Arnavutluk bügeleri şimdige kafir elin frank esasında hesaplanır. Bir altın frank 5 lekti. Bir altın lira veya bir millî banka kuponu 20 altın frank, yani 100 lek krymelinde idi. Komünist Arnavut lekinin değeri belli değildir.

D nin devamı

9 Nisan 1949 Cumas Pazar

Sovyet yüzbaşısı "T, BİD" heyecanlı macerası

Stalin şimdi de Pan Türkizm dâvasına mı başlıyor? Bir kaç aydanberi Türkistanın ve Azerbaycanın gençlik teşkilâtında şu propaganda yapılmaktadır: «Slâvlar gibi Türklerin de ekseriyeti Sovyetler Birliğine dabil olmuşlardır. Bu gün Rusyada 38 milyon Türk yaşamaktadır. Hariçte kalau 18 milyon kadar Türk Anadoluda faşist bir rejimin zulumü altında ezilmektedir. Sovyetler Birliğinde yaşayan Türkler bu kardeşlerini unutmamalıdırlar.

Sovyet yüzbaşısı T'nin batı Avrupa muhabirimize yaptığı ifşaattaki yazı serisinin son makalesini bugün aşağıda okuyacaksınız. Bundan evvelki yazılar dünkü ve evvelki günde okuyacağınız. Bundan evvelki püshalarımızda intişar etmişdir.

★
Frankfurt, (MAYIS)

yor, halk şairleri milli destanları kulaktan kulaga fısıldıyor, anneler beşiklerdeki çocuklarına bile millî ruhu aşılamaktan geri durmuyorlar. Sovyetlerin, Rusya Türklerile Türkiye Türkleri arasına dikdikleri demir perde de hiç bir netice vermemiştir. Türkistanda şehit o-

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2153

Frankfurt, (Mayıs)

AŞLEN Türkistanı ola Sovyet yürübaşı «T» nin, anıtkarman ve filmlerde raslanan sayan hayret maceralardan sonra Rusya ya nasıl gidiş geldi? — **YAZAN:** — kolay bir iş değilini, dünkti yazınca ve hâlen müttiflerimizin himaye-i si altında bulunan bu milletlerinden Rusya'a gitmek istemeye muvaffak oldugumu bildirmiştüm.

Hemen Berlinin ıggalı akabindede Sovyet Rusya'a dönen yüzbasi «T» ihtisaslarını söyle anlatmakadar:

Harbin başında ayıldığım Sovyet Rusya dönüsünde çok farklı buldum. Sefaset bir kat daha artmış, göze batacak derecede bariz bir hal almıştı. İgal edilen memleketlerde, harbi ganimele namı altında yapılan yağmaların bitmemesi, içtenmez, trenerlerle taşınan müttefiklerin, sefasetle başta taşınan büyüğüm, sefasetle başta harb biten, aynı zamanda yetiş propagandası, aynı zamanda soñu elmeyecek, bes sene arkasında, halkın, halkı, yenden pazar etmeye geleneklerin, halkın üzerinde de-

Sovyet aristokrasisini tekşfetmek, bulur kaq milyon insan, hâlini bir ekerşeritile kiyas kabul etti yetek derecede mürefeh bir iş sürdürüklerinden, her Sovyet vatandaşının arzusu - öyen gibi söyle dursun - fırkaya qrmek, etiyle aynı refahı kavuşturmak.

F. DARYAL

BATI AVRUPA DİPLOMATİK MÜHALİFİMLİĞİ

fil olmak rejime bağlılığı sadakatını çok misaliini meki lazımdır. Bu misali ise en nüfuslu devleti rejim aleyleşiriniCARDUR. Eyleerde yapılan hususları, hâlini kontrol altında bulundugu, bigak tasmanın «ülkâ hâlikümet teşebbübü» etrafında kolayla lezciye edilebileceği, teli hâbin de böyle geyveni, hârde regi edildiği böyle memlekette hâlin rejime karşı olanması nası beklenenidir. Bu beklemek ve ya ümit, sunuk hâlin hâlyadan ibarettir. Tabii hârbi vukuundede vaziyet temanı, hissibilir. Bu tekdirde hâlin hâlikümeti hâlk serisi finansî hâne dâğıtılımögligârı, gerek enkâmel hâlin hâlikümeti, hâlde, hem de maşâhîlerden Rusya'ya hâlikümet hâlibâbây, afaîle, hâlikümeti, hâlikümete söyleyebilirim ki, harba başlangıcında Sovyet halkı hâttâ Sovyet ordusu kendileri yâllarca ezen rejimin aleyhine dâmüllerdi. Harbin ilk bir kaq ay gerisinde Almanların dört milyon asker alındıkları hatırlarsınız, hâyesler bilâhara bu hâdiseyi, gîbâzi Kızılordu komandanlarını hanetin atfetmek suretile, hâki törâbat etmek istemigelerdi. Bâbuki, bizzat şahidi bulunduğ hakikaşadur ki, bu dört milyon insan, Sovyet rejimi için harb mek istenediklerinden, Almarra teslim olmuşlardır. Diğer tarihan, harbin ilk devresinde, mes Ukraynada, Kırım'da ve gîn Kafkasyada halkın, müsellâh getir teşkil ederek, Sovyet ordunun gerilerini vurduğu da bir hikattir. Fakat Almanların Ru hâkkındaki kötü maksatları, hârce bazı misallerle meydâna kinece, halk, harbi, vatan mûdâsimin bir väcibesi olarak beninmiştir.

MUAZAM HARB HAZIRLIĞI
Yüzbasi «T» ye yeni bir sular soruyorum.

— Dünya matbuati, son zamanlar sık sık bir harb ihtimalinin bahsediyor, dünyanın her tarafta derin bir huzursuzluk ve endavat. Sovyet Rusyamın kat'iyen hâlini yet sahibi olmadığı ve dâmilletlerin istiklâlini tehdit et umumî bir kanat halindedir. Hâustaki fikriniz nedir?

Konuşmamızı daha ilk anımlı itibaren, en ince teferruatla kadar nüfuz edebildiği Rusya komünizm meseleleri hakkındaki bilgisi ve hâdiseleri bir şekilde tâhil kabiliyetini fâtiğim yüzbasi «T» su cevabı ve — Eğer bana, Rusya harb istisnu, târzında bir suel sorsayıdı size bilâtereddüd ve kat'iyetle, yar cevabını verirdim. Filhak Rusya bugüñ patlak verecek harbi behemehal kaybedece bildiği için, bundan ver kuvveti ictinâp edeoşk, icabında gîmci müttefiklere tâvizlerde, dahi lunacaktır. Fakat bu, Rusya hazırlanmamış durumda degildir, lâkiye Ruslar hâsi bir zaman-

da hazırlanıyor durumda. Belâkis, Ruslar hiç bir zaman bu gîmci kadar muazzam bir silâhlanma faaliyetine girişmemiştir. Sovyet endüstrisinin kârîmâzâmi harb için çalışıyor, Bundan başka, muhtelif bahanelerle tecze edilen 15-20 milyon sürüngi de Ural havzasında ve Sibiryanın buzu tunçlalarında, mantar gibi biten yeraltı silâh fabrikalarının içsâsında muazzam ve bedava bir işgi kuvveti teşkil ediyor. Bir milyona yakını mütehassis amele olmak üzere, iki milyondan fazla Almanın ve işçilerinde meşhur «V» silâhlarının mucitleri bulunan binlerce Alman mühendisinden de bu muazzam faaliyete istirâk ettiklerini gözündünde bulundurursanız, Sovyellerin hemde hemde bir harbin vuku bulacağına iman getirdiklerini anırsınız.

Zaten, başta Stalin olmak üzere bütün mütaassip komünistlerin (Devamı Say: 4 Sü, 5 de)

devam sh: 2 de

(c)

9 Mart 1949
Pasur

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E12159

Arada close yet

müsdebet bir cuma gününe yuzde yüz inandıkları ve bunun için de bütün Sovyet mekteplerinde ve komünist gençlik teşkilatlarında en rühi ders olarak okutulan «Marksist Dialektikasına göre, cihânın komünist ihtiâli. Sosyalist dün ya ile kapitalist dünya arasında varlığı mukadder olan çarpışmaları doğacaktır. Komünistlerin eklinci dünya emperyalist harbi» nâmum verdiğileri son harbi, müttifilerin, bir çok hatalar neticeleştirmektedir.

ZAMAN KİME ÇALIŞIYOR

Sözcürinizden şu neticeyi getiriyorum: Ruslar zaman kazanmakla çalışıyorlar, Fakat acaba zamanı Ruslar için mi çalışır?

Bu hususta katı bir sey söylemeyeceğim, Rusların zamanla bir çok sahalarda, bugüne nazarın çok mülküm avantajlar temin edebilecekleri muhakkaktır.

↓ mühim avantajlar temin edebilecekleri muhakkaktır.

— Meselâ?

Meselâ, atom bombasının surâsına vakıf yegâne memleket olmasası hasibe, Amerika bugün Rusya üzerinde kahir bir kuvvet üstünlüğünü elde etmiştir. Bir silah, atadan da olsa, ilelebet gizli kalmaya cağına göre, yarın Rusların da bunun surâsına vakıf olacakları muhakkaktır. Bu takdirde, Amerikalılar bombalarını ne kadar tekâmül ettirirlerse ettirsinler, miktarlarını ne kadar artırırlarsa artırınsınlar, artı atom bombasının yegâne sahibi olmamakta mütevelli zararını teâfi edemez. Rusyanın bugünkü zaferini tegkil eden diğer ümîllerden biri de, son harble ve ya bilâhara yuttuğu ve nüfuslarının mecmiu 100 milyonu bulan Doğu Avrupa memleketlerini henüz hâzmedememiş olmasıdır. En mûtaassip papazlara bile dâisiz imârsız birez casus ve kaçakçı olduklarını itiraf ettirmenin surâbulan komünist metodlarına yakında aşına olanlar, bu memleketlerin Sovyetler Bâlige'ne ihanet etmektedirler.

↓ «sevinç ve hîyecanla» verecek şekilde «ternülenecekleri» günün peki de uzak olmadığını biliyor.

Diger tarafından, Çin'deki son hâdiseler, Rusyanın Asya'nı nüfuz siyasetinde yamanla muvaffak olabileceğini endişesini uyandırmaktadır. «Bu balık başka balık» kabûblinden, «Çink komünistleri başka komünist Ruslarda uysamazlar» tarzındaki hüyluları teselli bulmak derin inkisâri hayaller doğurabilir. Sovyet ihtiâlini hatırlayanlar, Beyaz Rus orduları harbeden kâzâlarda saflarında, bir «Çin tümeninin de çarşılığını ve bugünkü komünist Çin zimandalarının iste bu eski ve mûtaassip ihtiâlciler olduğunu biliyor. Binalenaleyh Çin komünistlerinin Rus komünistlerle anlaşmayıp Amerikalılar veya diğer mütteliplerle anlaşacaklarını ümit etmek hiç bir mantık istinat etmeyen bir safâdilik olur.

— Bütün bunlar doğru olabilir, dedim, fakat Amerikanın, bugün olduğu gibi yarın da muhafaza edeceğini bir çok tefevvukları bulunduğu da muhakkaktır.

↓ Yüzbaşı «T»:

Biliyorum, diye cevap verdi. mesela, Amerikan millî geriinin Ruslannıñinden üç misli azla, Amerikan çelik istihssâlinin la Ruslannıñinden dört defa üstün olduğunu, binañaleyh Rusları bir zaman Amerikanın namüte-

Rusayı terketmeden kısa bir müddet evvel, bir Rus generalının duyduğum ve tasvip etmemek le beraber sayanı dikkat bulduğum sözlerini naâledeyim. Siyasi komiserlikten yetiştiği için, resmî Rus noktâ nazârâ fâde ettiği, muhakkak olan bu mîtaassip komünist bir iki masası başında etrafını alan subaylara, aynı söyle diyor: «İleride bir atom bombasına girişirsek, Amerikalılar bir sürü bomba atarak şehirlerimizi tâhir ve hâttâ 50 milyon nüfusumuzu da mahvedebiliriz. Bununla Sovyet rejimi çoktan ve halkımızın disiplini bozulmaz. Fakat biz Newyork ve Washington üzerine bir iki bomba attığımıza gün, memleketinde rahat râhs oturan Amerikan halkında, Avaru pa için kan dökmeğin hevesinde eser kalâyacaktır.» Komünistlerin zihniyetini görüyorum. Fakat gayelerinin tahtakkuwi runa 50 milyon vatandaşının hasımı ve şehirlerinin tâbiribini kadar soğukkanlılık kabul eder bir rejim'in bu barbara zihniye

↓ kadar soğukkanlılıkta, bu rejim'in bu barbara zihniye hâddi zatunda bir kuvvet teşkil etmez mi?

DUNYA EFKARI VE RUSYA

Gülerken dedim ki:

— İstikbalî pek karanlık görüyorsunuz, yüzbaşım. Size kalsa, hâcîk vakıt kaybetmeden, Ruslara hemen bugüñ harp ilân edeceksizez.

Yüzbaşı «T» ademi, tasdik makamında başına salâdâ ve syni cittâdetyle:

— Hayır, dedi istikbalî karanlık görmiyorum. Bilâkis, ergez akselim ve yüksek beşeri ideallerin muzaffer olacağını, barbara zihniyetler tizerine kurulan rejimlerin ise ortadan kalkâcakına inanıyorum. Fakat itiraf edeyim ki: Avrupâlilar ve bilhassa Amerikalılar, Sovyet Rusyanın içyizü ve onun korkunuñ olduğu kadar müşessir de olan tahtâküm metodları hakkında, çok az malumattardırlar. Rusyadan çıktığum iki ayдан beri burada gördüğüm bir çok kimseler, komünist ihtiâli ile soñkarbin başlangıçına kadar gezelere içerisinde, Rusların ona bi

devre içerisinde, Rusların on bir milleti tahtâkümü altına alındılar, lârinin farkında bile degildirler. Birçokları on altı «Cumhuriyeten» mûteşekkil Sovyetler Birliği'ni meselâ Amerikanın 48 devletten mûteşekkil ittiâdi gibi birsey zannediyorlar. Kendilerine Rusyada 50 milyon Ukraynalı, takriben 40 milyon Türk, milyonlara Gürçü, Kalmuk, ve Ermeni yaşıdır. Ve Rus nüfusunun 80 milyonu geçmediğini söylediğim bir çokları bayrete yâzâme baktılar. Bu 80 milyon Rusun, son otuz sene içerisinde, nüfuslarının mecmiu 220 milyonu bulan 18 memleketi istilâ ettiğini bilmediyeni bir çok Avrupalı ve Amerikalıya rastladım.

MEDENİYET TEHLİKEDEDİR

Rusya karşı sert bir siyaset tabâkibine karar verildiği bir seendenberi, Rus zimandaları, hedeflerini değil sadece metodlarını değiştirmeler ve Çekoslovakâyayı dahilden fethettikten sonra, komünizmi 400 milyonluk Çin'e ve diğer Asya memleketlerinin bazılarına da sokmağa muvafak ol-

muslardır.

↓ «Bütün bunlar açıkça gösteriliyor ki, meselâ Doğu Avrupa pazalarının katliamına Batı Avrupa kiliselerinde yapılan ayînelerle mani olunamayacağı gibi, Birleşik Milletler konferansında İnsan Hakları Koruma Beyannamesini v

koruyan bir rejim'in cesri olmuyuktur. Barbatılıp en koyu tacizsuburu gözde birakan bu rejim yâzır cinâmlere de hâkim olmuştur. On milyonlarda kale korku ve denget tecrübelerde onun körakeleri hâline gelmiş milyonlarda insan onun korkusun Gayete nîni uşândesat olarek bera senzîtr. Bu rejim'in hikâmesidir. Püne uesten bu celâde hukuk pâzîrlerde yâzulan suçlar facileşen bir tek gayesi vardır. Cinar istikâli.

Göryeci, kar ve hâyatı pâzâr na elde edilen bütün neticeleri yeztanı zehâris bulduyu bin bir yol ve vasita ne beyle, ↓ bu olaya uprusa serif olur.

Orası bu pâzesinden 87051 râzâsi ne varsa, ne de celâde hâbit beseri kuvvetlerin nadîpi, iâin yâcî mahu ve muvâffak olurak zorundadır. Birçok aleyh kerdîbî yeteri dercede kuvvetli hâset meder darbeni indiremeye cepî asâker ve bedîhîdir.

↓ Medeni dînyâ eftâr! Ümmîchesi bu hâlikâti bermeli ve eftâr hâs milletler nihai zâferlerim der enin kultûsalâr bâle medeniyetin esâtiâne lezâber mahu, ittefâcî mülâkâtârâsâ tâcibâbâsu Rusya'ya emâlumâr na hâlikâlar.

↓ F. Darycal.
F. Darycal.

↓ Mâzârî devene

karlıyorum. Ruslar zaman kazanmağa çalışıyorlar, Fakat acaba zaman Ruslar için mi çalışıyor?

— Bu hususta katı bir şey söylemeyeceğim, Rusların, zamanla bir çok sahalarında, bugüne nazaran mümkün avantajlar temin edebilecekleri muhakkaktır.

↓ **enmühüm avantajlar temin edebilecekleri muhakkaktır.**

— Meselâ?

— Meselâ, atom bombasının sırına vakıf yegane memleket olmasası hasabılı, Amerika bugün Rusya üzerinde kahır bir kuvvet üstünlüğü elde etmiştir. Bir silâhın, atomdan da olsa, illelebet gizli kalımıya çağına göre, yarın Rusların da bunun sırrına vakıf olacakları muhakkaktır. Bu takdirde, Amerikalılar bombarını ne kadar tekmüllü ettirlerse ettirsinler, miktarlarını ne kadar artırırlarsa artırınsınlar, artık atom bombasının yegane sahibi olmamaktan mütevelli zararını telâfi edemez. Rusyanın bugünkü zaferini teşkil eden diğer amillerden biri de, son harbde veya bâlahâra yuttuğu ve nüfuslarının mecmuu 100 milyonu bulan Doğu Avrupa memleketlerini henüz hazırlamemiş olmasıdır. En mütaassip papazlara bile dinsiz, imansız birez casus ve kaçakçı olduklarını itâraf ettirmenin sırrını bulan komünist metodlarına yakında aşına olanlar, bu memleketlerin, Sovyetler Birliğine ilhak kararını

pa içm kan dokmek nevesinde eser kalmayacaktır.» Komünistlerin zihniyetini görüyorum. Fakat, gayelerinin tahakkuku işe runa 50 milyon vatandaşının inhasını ve şehirlerinin târibîni kadar soğukkanlılık kabul eden bir rejimin bu barbare zihniye-

kadar soğukkanlılığına kavuşturmak bir rejimin bu barbare zihniyeti, haddi zâtında bir kuvvet teşkil etmez mi?

DUNYA EFKARI VE RUSYA

Gülerken dedim ki:

— İstikbali pek karanlık görüyorsunuz, yüzbaşı. Size kalsa, hiç vakit kaybetmeden, Ruslara hemen bugüñ harp ilân edeceksiniz.

Yüzbaşı «T» ademi, tasdik makamunda başını şalladı ve syni ciddiyete:

— Hayır, dedi, istikbali karanlık görmüyorum. Bilakis, ergez aklı selimin ve yüksek beseri idealenin muzaffer olacağına, barbare zihniyetler üzerine kurulan rejimlerin ise ortadan kalkacagına inanıyorum. Fakat itiraf edeyim ki: Avrupalılar ve bilhassa Amerikalılar, Sovyet Rusyanın içyüzü ve onun korkusunu olduğu kadar nüessir de olan tahakküm metodları hakkında çok az malumattardırlar. Rusyadan çıktığım iki ayдан beri burada gördüğüm bir çok kimse, komünist ihtilâli ile sorkarbin başlangıcına kadar gece devre içerisinde. Rusların on bir

Orası bu payesinden 82051
rizasıyla vargasınecele
higbir beseri kuvvet bular
nad. p. iain yed mahz veya
muvaffak olusak zorundader.
Birçok aleyle kendisini yeteri
derecede kuvvetli hisset
neder darbeni indiremeye
cepçesi asiler ve bedihidir.

— Medeni dünyaya efkanı
umutchesi bu hâlikâti
bilmeli ve ep̄er hür
Milletler nikai zekerlerin
der ekin kevâsalâcâb ile
neder yetin es mihâne
kerber mahz ve tegebûsi
sayorlaras tgebbi si
Rusyanas emâlmas
malîhler lar.

↓ **F. Daryal.**

↓ **F. Daryal.**

↓ **«sevinç ve heyecanla» verecek şekilde «ternülenecekler» günün pek de uzak olmadığını biliyor.**

Diğer taraftan, Çindeki son hâdiseler, Rusyanın, Asyaya nüfus siyasetinde zamanla muvaffak olabileceğini endişesini uyandırmaktadır. «Bu bahâk başka bahâ» kabiliyinden, «Çink komünistleri başka komünist, Ruslarda uyuşamazlar» tarzındaki hülyalarla teselli bulmak derin inkisâri hayaller doğurulur. Sovyet ihtilâlini hatırlayanlar, Beyaz Rus ordularile harbeden kuzlordu saflarında, bir kaçı Çin tümeneinin de çarptığını ve bugünkü komünist Çin zimandalarının işte bu eski ve mütaassip ihtilâcler olduğunu biliyor. Binalenaleyh Çin komünistlerinin Rus komünistlerile anlaşmayıp Amerikalılar veya diğer müttetiklerle anlaşacaklarını ümit etmek hiç bir mantıkla istinat etmeyen bir safâdilik olur.

— Bütün bunlar doğru olabilir, dedim, fakat Amerikanın, bugün olduğu gibi yarın da muhafâza edeceğine bir çok tefevükleri bulunduğu da muhakkaktır.

devre içerisinde, Rusların on bir milleti tahakkümüleri altına alındı, larının farkında bile değildirler. Birçokları on altı «Cumhuriyetten» müteşekkili Sovyetler Birliği'ni mesela Amerikanın 48 devletten müteşekkili ittihadı gibi birsey zannediyorlar. Kendilerine Russada 50 milyon Ukraynalı, takriben 40 milyon Türk, milyonlarca Gırçü, Kalmuk, ve Ermeni yaşıdığını ve Rus nüfusunun 80 milyonu geçmediğini söylediğim birsey birçokları hatırlayıp yüzüme baktılar. Bu 80 milyon Rusun, son otuz sene içerisinde, nüfuslarının mecmu 220 milyonu bulan 18 memleketi istilâ ettiğini biliyorum, bir çok Avrupalı ve Amerikalı rastladım.

MEDENİYET TEHLİKEDEDİR

Rusya karşı sert bir siyaset tabikibine karar verildiği bir şenedenberi, Rus zimandaları, hedeflerini değil sadece metodlarını değiştirmeler ve Çekoslovakayı dahilten fetihettikten sonra, komünizmi 400 milyonluk Çine ve diğer Asya memleketlerinin bazilarına da sokmağa muvafak ol-

Yüzbaşı «T»:

— Biliyorum, diye cevap verdi, ana meselâ, Amerikan millî geleneklerin Ruslarkinden üç misli azla, Amerikan çelik istihsalatının la Ruslarkinden dört defa üstün olduğunu, binaenaleyh Ruslarla üç bir zaman Amerikanın namîtehâf serbet ve sanayi imkânları ile ölçüleceğini söyleyeceğiniz. Fakat bu nevi istatistikler, ahuarip iki tarafın kuvvet ölçüsü çin riyazi bir katiyet teşkil etse iiii. Almanların bu son harbte iki üç ay dahi mukavemet gösteremeleri lâzımdır. Halbuki hâdiseler size tam aksini gösterdi ve eğer Amerika harbe girmeseydi, netice olurdu, bunu ancak Tanrı bii. Görüyorsunuz ki, bir harp, ertet ve sanayi istatistiklerinin içinde ettiği kuvvetten başka diğer çok âmiller de vardır.

mustardır.

«Bütün bunlar açıkça gösteriliyor ki, meselâ Doğu Avrupa papazlarının katliamına Batı Avrupa kiliselerinde yapılan ayinlerle manâni olunamayacağı gibi, Birleşik Milletler konferansında İnsan Hakkı Koruma Beyannamesini müttetikin kabul etme keyfîyeti de yüz milyonlarca insan kölelikten kurtaramıyor.

«Medeniyetin ve insanların müdafâası gibi ağır bir mesâliyeti üzerlerine almış olan Devlet adamları birlikte hür milletlerin efkarâ umumiyesi de su hakâti bilmelidirler ki, kaderin acı bir istihzâsiyle «Medeniyet Asır» vasfini alan asrimizda, kürrei-arzin beşte birini kâphyâna muazzam bir saha üzerinde, yüz milyonlarca insan, zulüm, vahşet ve yalani silvası bir sistem haline ifraç eden

Yazının devamı

↓ üstte

↓ Matâhe qâmid
pînden elle
yazılıktı.

Tito Arnavutluğu yurtuy

**Arnavut komünistler birbirini girdi, Dr. Şefik Hacıoğlu
anlıt talebend ilgi övündüktü, hâkimî komünist, Yaptırı
Propaganda Bütçesi Sayfesinde ortadan kalkındı**

1. sayfa

RUS gembeli içindeki Balkanlar memleketlerinin en bedbahtı, şüphecisi ki, Arnavutluktur. Bu kükürt memleketi sakinin dünya muharebesinde aradırına üç düşman istilasına uğramıştır; 7 Nisan 1939'da başyaran fasist istilası, fasistlerin yahşanları sona gelen nazi istilası, gundi de harp sonundanberi devam edip gelen komünist istilası...

Arnavutluk milleti doğanlığı ile bu her üç istilaya karşı agaklanmış, gidi yettiği kadar ve yoldan dövüşmüştür. Fakat kurna rağmen müstevillerin her üç memleket içinde az sayda bir takum yerli unsurlar elde etnisler ve bunlara kukla hükümetler kurduyuşlardır. Fasist istilası Arnavutluk başkanlığını ortadan kaldırınca, Tirandaki kukla hükümet, İtalyan kralı Victor Emmanuel'in oradaki vekili Jacomin'in elinde bir oyuncaktan ibaretti. Nazi istilası askeri bir ıggal mahiyetinde kaldı. Bu sahnelerin kukla hükümeti, eski idarede kalma bir tekton yükselen memurlarla Almanyada okuması birkaç günde müttesekkildi. Şimdi komünist istilasına gelince, bu başarısızlık bir seydir. Bu üçüncü istilâsı saflası Arnavutluğu Rusya'ya iğne alıp tıkarı. Tito Yugoslavyasının bir parçası haline sokmuştur. Fasist Tiran, Romanya'ya bağlı idi. Komünist Tiran, Belgrad'a beğdir. Zavalı Arnavutluk yollarca devam eden hâkimiyetin yolları üzerinde istilâye ugraraktan başka bir şey gibi niemis ve tam kurtuluş gibi bir beklediği bir anda manzûs bir akibetle istilâların en kötüsü dünçük tâlibâsiyle ile karşılığıntı: Slav istilası...

Tiranda bugün de bir kukla hükümet var. Bunun harp yillardaki eserinden farklı, bir fasist kral veltili veya bir nazi orlu komünist yerine Kızıl Noşko'dan gelme bir komünist elçinin hâkimiyetinde var. Kukla, kimin nesli olduğu meglübi bir takım karantik tipeleme tencere ve merangoz gibi esnaf takımlarından kırk kara esabeden ve okul öğrencilerinden sardalyelerine, oradan da hükümet sandalyelerine konusus tıpkı evcil çocuk gocuktan müttesekkili olmazıdır.

Meselâ Tiran hükümetinin şimdiki Maliye Bakanı Ramazan Çakır'ın kim olduğunu, nereden türdeğinde bütün Arnavutlukta bilen tek kişi yoktur. Bunun bâzı İslâm adımları olağanüstü bir hâlimâz his Sırp bozuntusu veya bir Boşnak olsası da pek muhemedîdir.

Başbakan Enver Hoca'nın müsâvi ve İçişleri Bakanı Koç, Çoç'e adında bâzı de vardu ki hârpden evel. Gürcide tenekeçilik yapardı. Komünist Arnavutlukta Titonun en güvendiği adaro, işte bu dünâsi tâcikeci grağdır. Kukla hükümetin obur üyeleri çoluk şocukları ibaretti. Meselâ Başbakan Enver Hoca'nın kendisi hem de 36 yaşındaydı. Devlet işlerinde hiç bir bilgi ve görgüsü olmamış gibi, 1941 yılma kadar en küçük bir görehî de yoktu. Ergeci bir hocâsının ailesinin oğlu o-

bu sâlik genc, bir Arnavut İşsizlerin birinden sonra Türkçeyi Avrupa'da üniversitede üniversite teyze gitmiş, hiç birini bireyememiş, nüfayet 1938'de Arba-

III. sayfa ettiler. Kural defteri

ni okur, teker birtrab ettiler. Birliğî gibi bu mahkeme içinde işbu usul, bolşevik işinden sonra Sovyet adliesi tarafından icra edilmiş ve o za-

Yaz A. BAHA ÖZLER

mandabileri komünist diktatörlüğü altında yatan memleketteki bol bol tutuk edilmiştir. Bu süreyle hâkimî yâda uydurma işçilerden mülkü sınıflarla francıza dil derslerini vermeğe başlamış. Külfâcâre vasıtâsan asgâr, karaktere kendi hâlinde, gekin gen, mahcup, ye sindi bir öğretmeniçili.

Bunun sözde Başbakan olduğu kukla hükümeti Spiro Nakul adında bir de "Endüstri Bakanlığı" (1) vardır ki 24 yaşını henüz aşmamıştır. Bu gecelik harp yillarda orfe okul tâhsilini yarida bırakarak dağa girmiştir. Yugoslavya'dan gelen komünist getefere karışmış ve bir "dag Kahramanı" kesismiştir. İşin daha güllü tarafı, Kral veya plânsız ekonomi ilâhînin ilk tâhsilîlerine bile okumayı bu yaman "Endüstri Bakanlığı"nın Arnavutluğu komünistlerin nezâti işleri için "şâhî komisyonu"num "başkanlığına" getirilmiş olaсадır.

Arnavutluk asâkî yükârda iki yıl yakını bir zamandanberi sözde Arnavut Komünist partisi, ne de Tiran'ın Yugoslavyasına dayanan "şâhî" bir hükümetin elindedir. Bu imâdet zâfâsında Arnavutlukta olup hiteler, demir perde arkândaki diğer Balkan ve Doğu Avrupa hâmkârlarının elçiliplerinin harfi harfine syâridir. Yugoslavyada yapılanlar, Arnavutlukta da aynen taklit edileşti.

Arnavut komünistler yalnız iş başında buludukları ya da iki senen zarfında on bininci Arnavut ulusal hükümetini yönetmeleri, Lîkâz bin Arnavutlu'da sadice ortaşen kaldırılmıştır. Bu mithâz hâsan zayâtinâ komünistlerin sonra yâhâna

bu mithâz insan zayıflatma komünist rejiminden sonra yâhâna merâkîzlerde eğitmenler, horâda kalan 6-7 bin Arnavutlu'da katarak topu bâzı milîyân kişiden mülkketâr, kükürt milîfîn neler kaybettiğini ve bu neticesinin Balkanlardâ asırîk Stav emellerine ne de içeceye kadar hâmet ettiğini anlatmakla gâlikâr gâkmeyiz.

Bu sistemli imha siyaseti ve tâbikâtî hâc durumdan devam edip gidiyor. Fakat artık, memleket içinde ve hârk tabâkaları arasında temizlenenek hâmkârlar kalmadığı için sâva şâmî komünist partisi üyelerine ve bununla işbirliği yapan sadîllerle gelmisti. Bunlara karşı kullanulan suçlandırma usulü, Sovyet Rusyada ve bunun peyklerinde kullanılan usulün tipi tâzâ aynıdır.

Kâlikârî hâlyetlerini baltaalanak, kapalıcası düşmanları (Amerikalılar ve Ingilizlerle) işbirliği yapmak, rejimi devirmek üzere suikastlar hazırlama v.s.

Sonuç Tiran'da Arnavut komünist partisi denilen sahte teşkilâti kendi içinden gâkmeye başladığını delâlet eden bir takım âcîp hâmkârlar cereyan etdi. Son hâmkârî görâ, Enver Hoca geçenlerdeki Moskova seyahatinde bir kez de bu ve şu vatan hâfinândan dışarıda kapitalistlerle yüzâyarak rejimi devirmek üzere sâliklerini, bâzâ suâdarını târife ettiklerini ve mahkeme hâmkârlarına kırgıza dizilâdiklerini ölüyâye yaramak fırsatını bulduktır.

D

TDVİSAM
Kütüphanesi A
No 2E2159

Tito Arnavutluğunu yutuy

*Arnavut komünistler birbirini girdi, Dr. Şefik Hacıoğlu
anlıt talebend diger ölümdüğü hakimi komünist. Yapın
Propaganda Dairesi Siyasetname ortodon hizybolu*

- 1. sutur

RUS somberi ligindeki Balkan memleketlerinin en bedbahtı, şifşesi ki, Arnavulluktur. Bu fışçılık memleketi sizincki dünya muharebesinde ardurdına ve düşman istilasına uğramıştır. 7 Nisan 1939 da başbayan fasist istilası, fasistliğin yüksüsünden sonra gelen nazi istilası, gidi- de hâp sonundanber devam edip gelen komünist istilası...

çöy geçen komünist istilası... Arnavutluk milleti çağunuğu ile bu her üç istilaya karşı ayaklanmış, güçlü yettiği kadar ve yıldan döviznmişdir. Pakat buna rağmen müsteşvillerin her üçü tıpkı yerli unsurlar ekde etmişler ve bunlara kukla hükümler kurdurmuglardır. Fasist istilası Arnavutluk bağımsızlığını ortadan kaldırılmıştır. Tirandaki kukla hukümet, İtalyan Kralı Victor Emmanuel oradaki vekili Jacomo'nun elinde bir oyuncaktan ibaretti. Nazi istilası askeri bir işgal mahiyetinde kaldı. Bu sefahan kukla hükümeti, eski idareden kalma bir takum yüksük memurlarla Almanya'da okumus birkaç gençten müteşekkildi. Şimdi komünist istilası gelince, bu hümbütün başkası bir şeydir. Bu üçüncü istilâ safası Arnavutluk Busambârının iyine alıp ukamış. Tito Yugoslavyasının bir parçası hâfiye sökmüştür. Fasist Tiran, Romanya başlığı iddi. Komünist Tiran, Belgrad'a bağlıdır. Zavallı Arnavutluk yollarca devam eden bağımsızlık muharebeleri içinde istilâdan istilâya uğramaktan beşkebir şey görmemiş ve tam kurtuluş sünnum beklediği bir anda makûs bir atabele istilâların en kötüsünde düşmek talihisini ile karsılıyordur. Slavy istilası...

Meselâ Tuan hâkimiyetin güm-
dili Malî Bekâni Ramadân Ci-
ra'înun hâsi olduğunu, nereden
türedigini bütün Amâvutlukta bi-
lel tek hâsi yekut. Bunun hâsi
İslâhi adımları başkesine bürün-
müs bir Sarı bozuntusunu veya Bir
Boynak olmasa da pek muhtemel-
dir.

Başbakan Enver Hoca'nın müavin ve İçişleri Bakan Kogi Co-
ç'e admını biliye vardı ki hârp-
tarih evel Cürcide tenekeçilik yaparla, Komünist Arnavutlukla
Titonun en güvendiği adaları, işte
bu dünük tunceleri müzakir

Kınlık Büyümetin oğlu Syedlerin
coluk gocukları İbaretidir. Meselâ
Başbakanın Knefer Hocamın kendi-
si henüz 36 yaşındaydı. Devlet iş-
lerinde hiç bir bilgi ve görgülü-
olmamıştı gibi, 1941 yılına kadar en
küçük bir görevi de yoktu. Er-
gicili bir hocalar ailesinin oğlu o-

İn bu süre geç, bir Argavut İl-
seçti birinciğinden sonra Berkay YIL
Avrupa üniversitesinden Üniversiteye
gelmıştı. İlk birimi blonde
tremenis, 1938'de Arba-

III. sınıfın ettileriliyor. **Kanal** dekankı

Bütün sözde Başbakanı olduğu kükü, hükümetin Spiro Naku adında bir de "İndüstri Bakanı" (?) vardır ki 24 yaşını henüz aşmamıştır. Bu genç harp yıllarında nüfus okul tâhsilini yarida bırakarak dağa girmek, Yugoslavyan'dan gelen komünist getefere karışmış ve bir "dag kahramanı" kiestmiştir. İşin daha güllü tarafı, Paul veya plânsız ekonomi ilminin ilk bahislerini bile okuyanın bu yanın "İndüstri Bakanı"nın Ayanlığı komünistligitirmeğe nüfus plan komisyosuna sun başkanlığına getirilmiş olduğunu.

AN: ÖZLER

mandanhei komünist diktatörlüğü altında yaşayan memleketlerde bol bol tuhak edilmiştir. Bu surette büyük başa yurduma isatlarlañın Döreküp uguları ispat için ne sahit duylanmeye Kızırm Kalıyor, ne de delif ve vesika aramış-

Harp yılları içinde Arnavut ko-rotular ile işbirliği yapan şaf- dilârca yüzde ellisi, halk mahke- melerinin kararına ya asılmış ve- ya hapse atılmıştır. Herhangi bir toplantıda muhalif rey verme- kinosu olursa, hemen ertesi gün ortağan kaybolmaktadır. Tiran lisesi felsefe öğretmeni Crgj Ko- loçi bir komünist toplantılarında tek başına "hayır" demek etlâ- detini gösterdiği için yirmi ^{zene} senen hapse mahkûm olmuştur. Tiran avukatlarında Suad Aslan, ken- disine teklif edilen memuriyeti kabulden çekindiği için İngilizler- le gizli banasında bulunmak suçu ile itham edilmiş ve hapse atılmıştır.

TDV İSAM
Kütüphanesi A
No 7 E 0159

...geleneksel Moscow'lu seyyar taşınan
biraz esvel kendi kabinesindeki
topxiganda Bakanı Seyfullah
Maligova'yı azletme ve hatta
vekif ettiğiniştir. Sebepler? "acı ve
kifayetsizlik..." Hayret! Adeta
mötövvet Hitlerin hayatı Ben
Goebbel'si azletmesi gibi bir gey!
Bu Seyfullah, sayları bir avucu
kullandırmakla Anavut komünist-
lerin arasında hakikaten komünist
bir hukmetin hukümetinden
nele komünistlik kifayeti bekli-
yorlar, hepsinden üstünündür. Dr.
M. A. Tuncer'in kütükleri enla-
şırılmış birinci dünya mührül-
mesinden sonra Moskovadaki İnf-
üstriyel propagandan okulunda
değeri en çoklığı zannedenin
Cümhurbaşkanlığı üfü üfkelinden
gelen

SAYANI hayret bir çok macera ve tehlikelerden sonra, «Deir Perde»yi aşarak müttifiklerimizin himayesi altına giren ve len Türkistanlı olan Sovyet yüzüğü «T»nin Rusya hakkındağı şartını dündü yazında bildirmiştir.

Bu dikkate sahipsa Türkleri ve rkiye'yi yadan alakadar Batı Avrupa diplomatik Muhabirimiz doğru sıratla i-

şanesi bakımının vermemiştir. Türkistanda şehit olan Enver paşa, Kafkasaya gelen İslâm ordusu kumandanı Nuri paşa birer millî kahraman olarak kalplerde hâlâ yaşamaktır. Türkîye bugün de Türkliğün kâbesi nazarile bakılmaktadır.

Ben Rusya Türklerinin Türkiye-ye karşı bağlılıklarının veciz bir misaline bu son

YAZAN: **F. DARYAL** harbe bizzat şahit oldum: Almanların Rostov'a doğru süratle ilerledikleri bir esnada, Sovyetler o mintakaya, ailelâcèle, üç firka göndermişlerdi. Ekseriyeti Türk unsurundan müteşekkil bulunan bu firkalar, Almanlarla çok kanlı bir muharebe tutmuş ve Almanları hâlekâtını durdurmağa muvaffak olmuşlardır.(1). Bunun üzerine, Alman kumandanlığı, Rusya Türklerinin hissiyâtını peki iyi anladığını gösteren bir hileye baş vurdu. Alman tayıyareleri bu firkalar üzerine, gö-

Bazan siyaset icabı olarak, an çok mühüm olsa, ikinci ve son ismini da bu vazifede bildiriyorum.

Bolşevik ihtiylâlini müteakip, Rus orduları tarafından işgal ederek, istiklâllerine nihayet verilen Rusyadaki Türk ülkelerinin, Sovyet rejimi altında geçirdikleri hâlatın kısa bir tarihesini yapar. Üzbaşı «T», sözlerine söyle deam etti:

— Bazan siyaset icabı olarak,

insanlığın en büyük facialarını bîle görmemekten gelen medenî ünâyanın, ancak bu gün gözlerini açan korkunç komünist metodları, bundan otuz sene kadar evvel, Rusyadaki Türk ülkelerini de kassisip kavurmuştu. Komşu memlekettere ve bilhassa Türkiye'ye süñmak saadetine erişmemeyen on binlerce Türk münevveri, idam sehpalarında veya Sibiryânin Buzlu Cehennemlerinde imha edildikten sonra, yeni nesillerin komünist mefkûresine ve Rus siyasetine uygun bir terbiye ile yetiştirilmesine başlandı. Bu meyâna, Rusya Türklerile Türkiye Türkleri arasındaki her türlü elâka ve münasebetin kesilmesi, en pole ehemmiyet verilen nokta idi.

ALFABENİN KALDIRILMESİ

Fakat iki kardeş millet arasında, ki his ve kültür bağlarını bir anda söküp atmak tabii mümkün değil. Bunun için evvelâ, bu kültür birliğinin en mühim âmili olan

alfabeyi kaldırırmakla ise başlandı. 1923 senesinde Arap alfabetesi kaldırıldı ve yerine latin alfabetesi kondu. Böylelikle, Türkiye'de, zamanlar hâlâ Arap harflerle basılan gazete, risale ve kitaplarla Rusya Türkleri tarafından okunamaması temin edildi. Fakat bir kaş sene sonra, Türkiye'de, Rusya Türkleri için kabul edilen latin alfabetesinin hemen hemen aynı kâti emâne, Sovyetler Rusya Türkleri için yeni bir harf inkılâbı daha yaptılar. Türkistan, Azarbaycan, Sıمالı Kafkas, Volga ve Kırım Türkleri için yekdiğerlerinden ayrı alfabeler terciplendiği gibi, bu alfabelerin Türkiye'deki alfabe'den farklı olmasına ve birçok Rus harfi ihtiyâ etmesine de dikkat edildi. Böylelikle, İstanbulda veya Taşkente basılan bir kitabın, aynı kolaylıkla Baküde, Kazanda ve Bağçasarayda aynı kolaylıkla okunup anlaşılmaması imkân veren Türk Kültür Birliğinin en mühim âmillerinden biri ortadan kalkmış bulunuyordu. Bir müddet sonra

bulunuyordu. Bir müddet sonra Türk mekteplerinde Rusça tedrisat da mecburi olunca, Sovyetlerin takip ettileri Ruslaşdırma siyaseti bütün cıplaklılığı ile meydana çıkmış ve Rus unsuru ile Türk unsuru arasında muazzam bir mücadele başlamıştı.

En müstebit bir rejimin bütün maddî ve manevî imkânları ile desteklediği Slâv kültürü karşısındâ Türk kültürünün gösterdiği mukavemet hakikaten muhteşem ve müheyyî bir manzara arzediyordu. En koyu Türk komünistlerine bile, kültürlerinin imhası tehlikesi karşısında, Ruslara karşı yakalanmışlar, Türkâlî her şeyin fevkinde tutmuşlardı.

Bu gün Rusyayı idare eden bir çok Gürçü ve Ermeni meyânda, bir tek Türkün bulunmaması, hâlâ devam eden bu Türk-Slav kültür muceâdelesinin bir neticesidir.

Otuş sene intâdândâ devam eden bu gayri müsâvi muceâdele

tayyareleri, Su ilâhan ya «Türkîyenin Rusya'ya harb ilâhan ettiğini bildiren beyannâme'ler attığına bağladılar 24 saat sonra, bu firkaların ekseriyetini teşkil eden Türkler, Alman tarafına geçmiş bulunuyorlardı. (2). Hâdisenin özü kadar, Rusların bu Alman hilesini o zaman rımsâkut geçmeleri keyfiyeti de mânîardardır.

Harbi müteakip, Sovyet hükümetinin Türklerle karşı muamelesi içinde esaslı hiç bir değişiklik olmadı. Bilâkis, Kırım ve Karaçay muhâfazaları cumhuriyetlerinin Sovyet vatandaşlarına ihanet suçu ile tasfiyeleri ve ahalisini de küle halinde sürün veya imha edilmesi, hiç de hayra alâmet degildi.

RUS ENTRİKALARI

«Netekim, Ruslaşdırma siyasetine daha büyük bir şiddet ve hız verildiği gibi, Rusya Türklerile Türkiye arasına nifak sokmak için de hiç bir fırsat kaçırmadı. Bu meyânda, Türk hükümetinin, harb içerisinde Türkiye'ye sağlanan Türklerini harb akabindede

Rusya Türklerini harb akabindede Rus makamlarına teslim etmeleri hâdisesi, Ruslara bulunmaz bir entrîka mevzuat vermişti. Dünya mikyasında en mühim hâdiseleri ile, icabında halktan gizlemesini bilen Sovyetler, bu act haberin Rusya Türkleri arasına yayılmıştır. Rusya'nâma olmak şöyle dursun, bilâkis yardım etmişlerdir.

Türkiye hükümetinin, kendisine sağlanan milletâşâşlarını Rusya'ya teslim etmesi haberini birbir zâmanâ ağızdan ağıza bütün Türk ülkelerine yayıldı ve hittâb burârlarda büyük bir hayret etti. Sûrâ uyardırdı. Bu muhacîr meyânda, bütün Rusya Türklerinin sevgi ve muhabbetini kazanmış çok değerli ve genç bir edibin de Rus cellâtlarına teslimi, bilhassa büyük bir hüzin ve inkisâr ha-yal uyardırmıştır.(3).

Fakat bu sözlerinden, Rusya Türklerinin şu veya bu sebeple Türkiye'ye küskün olabilecekleri neticesini çıkarmayınız. Türkiye,

neticesini çıkarmayınız. Türkiye, her Rusya Türk'i için, mukaddes bir kâbe ve yegâne ümit menba olarak kalmaktadır. Zaten Ruslar da, Rusyadaki kirk milyona yakın Türk'ü ruslaştmak ve hattâ bis-sen Türkiye'den ayrılmak imkânının mevcut olmadığını anlamış olacaklardır ki, 1948 senesinde, Rus-

(Devam: Sa. 4 Sü. 6 da)

(1) Üzbaşı «T»nin mevzuatı, bahsettiğim bu kanlı muharebelere ait beamîn de bir hâtaran var: O zaman Berlinde bulunuyordum. Mezkûr cephe'den yaralı dönen bir Alman zabiti bana, Sovyet ordusundan Türkistanlılarından bahaderken, kendi patavatsızlığı ile beraber Türk cengaverliğini de ifade eden bu sözleri söylemiştir: «Bunlar insan değil birer vahşi hayvan!.. sângî muharebelerinden sângûleri atıp bir kaş metreden askerlerimizden boğazlarını atıyorlar».

bulunuyordu. Bir müddet sonra Türk mekteplerinde Rusça tırdı da mecburi olsunca, Sovyetlerin takip ettileri Rusların siyaseti bütün cıplaklığı ile meydana girmış ve Rus unsuru ile Türk unsuru arasında muazzam bir mücadele başlamıştı.

En müstebit bir rejimin bütün maddi ve manevi imkânları ile desteklediği Slav kültürü karşısında Türk kültürünün gösterdiği mukavemet hakikatini muhtesem ve müheyiyic bir manzara arzediyordu. En koyu Türk komünistleri, kültürlerinin imha tehlikesi karşısında, Russa karşı yakalannılar, Türkülüg her şeyin fevkinde tutmuşlardı.

Bu gün Rusya'ı idare eden bir çok Gürçü ve Ermeni meyanındır. Tek Türkün bulunmaması, hâlde devam eden bu Türk-Slav kültür mücadelenin bir neticesidir.

Otuz sene intİdadına devam eden bu gayri müsâvi mücadelenin kuvvetini

necicesine çıkmayız. Türkiye'yi her Rusya Türk'i için, mukaddes bir kâbe ve yegane ümit menbi olarak kalmaktadır. Zaten Ruslar da, Rusyadaki kırk milyona yakın Türk'ü rüslâtmak ve hâlâ bissene Türkiye'den ayrılmak imkânı mevcut olmadığını anlamış olacaklardır ki, 1948 senesinde, Rus-

(Devamı: Sa. & Sü. 6 da)

te
bi
de
de
ni
ta
le
ce
k
n
te
tu
k
z
d
S
u
s

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E-2159

Rusyadaki Türk unsurunun lí berliğine olan sarsılmaz bağı, bütünü azamîle meydana getirmiştir. Bugün Rusyada, Rus-Türkçeden daha iyi konuşan okülerin miktarı parmakla gösterebilir kadar az olduğu gibi, şayi bilmeyen Türkler de akseleriyeti testil eder. BUNDAN KAÇA, millî tarihin en parlak sahîri nesilden gâfahen intikal edi-

(2) *Harb içerisinde Almanya'da*
resîlâtğım Türkistanlı harb esirlerinden dâyûrûğum aynî hâdiye yüzdâğı «T» nin bu sözlerine tamamîle tedabuk etmektedir

(Muâhârrîn notu)

(3) *Yüzbaşı «T» tarafından zîredîlerin bâzî ismî, enâqâlîmasi kolay bâzî sebepler dolayısıyle, ya-zdan çıkarılmış olup gazetemde mahfuzdur. (Tâhirî heyeti)*

Devamı

(2 nci sahîfedan devam)
İlerde Türk halkına karşı muamelede, dikkate gelen coşkî bir desigâlik vuku buldu.

STALIN VE PANTÜRKİZM

Filâhâke, geçen senin mayıs ayından itibâren, Türkistanın ve Azerbaycanın komünist gençlik teşkilâtlarında yapılan siyaset tedrisatı, su tez ileri sürülmektedir: «Slâvlar gibi, Türklerin eksiyeti de Sovyetler İttihâdına dahil olmuşlardır. Bu gün Rusyada 38 milyon Türk yaşıyorlardı. Hâriç kalan 18 milyon kadar Türk, komşu Türkiye'de, Ortaçag devîni anduran bir cohefet ve sefalet içerisinde, faşist bir rejimin zulmü altında ezilmektedir. Sovyetler Birliği Türklerinin bu zavâfi Kardeşlerini unutmadaları lazımdır.»

Yüzbaşı «T» ye, Türkiye'de, gençlerin harîcîki ve bîlhâssa Bulgaristan'daki Türkler lehine yaptıkları bazı nümayisleri hatırlatıyor ve acaba Russular bunlara bir cevap mı vermek istediklerini soruyor. Katiyete!

— Hayır, diye cevap veriyor. Eğer böyle olsayıdı. Russular bîlhâssa Türkiye'de akıslar uyandıracak aksî nümayisler tertip ederlerdi. Halbuki bunu yapmayı bîlkis bu propagandayı şimdilik ancak genç komünistler nezdinde yapıyorlar. Bu hazırlık devresinden sonra, yani binlerce propagandaci yetiştiirdikten sonra, bu propagandaya geniş mîkyasta halkın arasına yayaçları muhakkaktır. Binaenaleyh, bunu Türkiye üzerinde tâzyiki istîlaf eden bir siyasi manevra adetmek hatadır. Mesele çok daha ciddidir. Çünkü bu propagandadan gûdülen maksat aşkıdır! İleride Türkiye'ye karşı yapılabilecek lîr hangi bir hareketi Russyadaki Türkler nazarında «Türkiye Türklerinin kurtuluşu» şeklinde göstermek ve aysıklanmalacına manî olmak. Zaten Russular, Bolşevik İttihâlini müteakip, Russyadaki Türk ülkelerini istîlâ etmek için de Rusya Türklerinin millî hisslerini âlef olarak kullanmış ve malesef muvaffak olmuşlardır. İlhâkîka, o zaman Lenin'in Mihalton'da kurulan Sovyet İnküneti, Kafkas Türklerine hitben regrettigi bir beyannamede, «Kızılordunun, İstiklal mücadeli» yapan Türk'ün yardımına koşmak için Kasıdayan geceğini resmen ilan etmiş ve bazı Türkiye komünîterinin bu iddiayı hâle arşında da

feyt etmeleri. Kafkas Türklerîsi Ru sordularına kapilarını açmala rımı intâq ettirniştî. Rus manevra larının iç yüzü meydana çıup d. Kafkas Türkleri silâha sarıldıklarâzaman ise, iş isten gennîs v. yapılan müteaddit kanlı isyanla hîc bir netice vermemiştir.

Binaenaleyh, Rusy: Türklerinin bu tecrübeden sonra, yeniden millî hisslerinin istismarî yapılmaması istenen bu defaki Rus manevralarına kapılacaklarını hîc de zarret memâkîle beraber, en şîyâî me tödârlarla yapılan dâhîdeki Sovyet propagandasının zamanla, bîlhâsa genîs nesiller üzerinde, tesirîlî ya pâbileceği de gözündünde bulunma hîdir.

Yüzbaşı «T» ifsaatını bitirmiştir bir düşünceye dalmış. Bei de düşünüyordum; düşünüyordun ki, bize candan bağlı bulunan Rusya Türkleri, bir gün inkisâfî hâyal içinde bizden yüz gevîtrîlere bunun en büyük mesulî kendimî olacağım.

Rusyâsının zaman bize sayadı, tehditlere karşı en büyûl gözlerimizden biri, Russyadaki 4 milyona yakın Türkün mevcudiyeti olduğu halde, biz, mânâsız bâzî siyasi endişelerle, bu kardeşleri mîze karşı hissî alâkanuzî bilgöstermekten gektik.

Russyadaki Türkler hakkında münhasırîlimî ve tarihi tekkîle serisi nesreden «TASVİR» in, ne rede ise «faşist» dengesini yediğ ve sur Sovyet sefaretini tatmin eten bu yazılarını kesmege mecbûr oldığı zamanlar uzak değildi.

«Rus komşularımızı kızdırma mak», «Rus dostlarımızı incitme ne», «Rus dostlarımıza hoş gümmeş», harîcî siyasetimizin âde ta temeli olmuştu. Sanki Russyadak 40 milyon Türkün mevendlîti gibi, Russular da kabul ettikleri bir aksaklığı tekrarlaşacak ve bu kardeşlerimize karşı hissî alâkanuzî ve türkî baglarımıza izhar etsek Rusya nevede issa bize harbâları decekmiş gibi çekinmiyorduk. San

Rusya, bize saldurmak için başka sebepleri uyduramazmış gibi.

Rusyadak 40 milyon Türk'ün hâze epandan bağılılığı gibi müzâze bir silâh - elbette bir târikhî ile olarak değil - sâdece siyaset bir ko olarak kullanmasını bilmesek, bîf gün bu kozus aleyhîne kullanılmaması, hayret etmeliyim